National Library Bibliothèque Nationale
MAY 3 1982
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

NATIONAL LIBRARY OF CANADA
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont.
K1A ON4

B103/C/23/1

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

Nr. 16 (1677) 1982 | NELJAPÄEVAL, 22. APRILLIL — THURSDAY, APRIL 22 | XXXIII aastakäik

KANADA SAI ISESEISVAKS RIIGIKS

Kanada ajaloos kujunes 17. aprill tähtsaks päevaks, kui kell 11.37 kuninganna Elizabeth II kirjutas Ottawas alla parlamendihoone ette püstitatud tribüünil proklamatsioonile, millega Kanada sai Inglise parlamendist rippumatuks iseseisvaks riigiks. Siit peale ühendab Kanadat teiste Commonwealth riikidega vaid ühine kuninganna.

Selle allkirja andmisega täitus 115 aastat kestnud Kanada püüdlus täieliku iseseisvuse saavutamiseks. British North American Act kaotas kehtivuse ja selle asemele jõustus Kanada uus põhiseadus koos inimõiguste deklaratsiooniga, mida on viimistletud ja mille üle on vaieldud enam kui 50 aastat. Uus põhiseadus muudab radikaalselt Kanada põhilisi seadusi ja seadusandlust. Oluliseks taotluseks on et Kanada jääks seesmiselt tugevaks, kindlustaks Kanadas elavatele põhirahvustele — inglastele ja prantslastele ühesugused õigused ja teistele nende keele ja kultuuri viljelemise.

Sisuliselt ei muutunud Kanada konstitutsiooni „kojutoomisega" Inglismaalt midagi erilist. Kõik muutmist vajavad seadused tuleb Kanada parlamendis vastu võtta. See võib kesta aastaid. Ainukene, mis hakkas kohe kehtima, oli inimõiguste deklaratsioon selles osas, et igale isikule, keda politsei arreteerib tuleb arreteerijal ütelda, mikspärast teda arreteeritakse ja et arreteeritul on õigus leida omale seaduslik kaitsja. Seda tuleb arreteerijal teha ettenähtud sõnastuses, mida politseinikud hakkasid hoolega õppima juba enne uue põhiseaduse kehtestumist.

PIDUSTUSED

Kanada täielikku iseseisvaks saamist tähistati suure pidulikkusega Ottawas ja teistes suuremates linnades. Ottawas jälgis kuninganna allkirja andmist proklamatsioonile umbes 100,000 isikut ja kuulas peaminister P. E. Trudeau ja kuninganna sõnavõtte tugeva vihmasaju ajal. Mõlemad nendest avaldasid pettumust, et Kanada iseseisvuse päeva pidustustest ei võtnud osa provints Quebeci peaminister, asekuberner ja mitte keegi valitsuse esindajatest. Selle asemel korraldati Quebeci linnas ja Montrealis protestimeeleavaldusi, millest võtsid osa kümned tuhanded. Peaminister Rene Levesque ütles neile, et uus põhiseadus ei rahulda Quebeci provintsi prantslasi ja suunab neid uuesti täieliku iseseisvuse taotlemisele, nagu kaks aastat tagasi. Ta avaldas lootust, et tulevikus, kui Quebeci lahkulöömise küsimus uuesti rahvahääletamisele tuleb, enamus quebeclastest hääletab selle poolt.

Olles teadlik Quebecis valitsevatest meeleoludest, kuninganna märkis, et konstitutsioon koosneb sõnadest paberil. Õige sisu ja väärtuse nendele sõnadele annab rahva pooolehoid ja tahe põhiseadust rakendada tegelikus elus, seal avaldatud mõtete kohaselt.

☆

Proklamatsiooni pidulikule allakirjutamisele järgnes ametlik eine Parlamendihoones ja kutsutud külaliste tutvustamine kuningannale. Kõigi provintside peaministrid, välja arvatud Quebeci peaminister, nimetati kuningliku nõukogu (Privy Council) liikmeiks ja silmapaistvaid tulemusi saavutanud noortele anti üle vastavad diploomid prints Philipi poolt.

Kuninganna ja prints lahkusid pühapäeval Kanadast.

TORONTOS

Pidulikkusega tähistati Konstitutsiooni Päeva ka Toronto raekojaplatsil ja suuremates hotellides. Toronto Sheraton Hotellis valmistati selle päeva tähistamiseks 12x8 jalga suur tort, väljajagamseks neile, kes hotelli külastasid. Tordi valmistamiseks oli kasutatud 1500 muna ja 120 naela jahu. Ontario parlamendihoones ja King Edwardi Hotellis olid üles seatud tohutu suured TV-id. Nende kaudu jälgiti pidustusi Ottawas ja joodi vahuviina.

A.N.

UDO PETERSOO VANA ANDRESE KOGUDUSE ÕPETAJAKS

Pühapäeval valis Toronto Vana Andrese kogudus omale uueks õpetajaks õp. Udo Petersoo, kes praegu on Peetri koguduse hooldaja õpetaja. Õpetaja valimisel, mis toimus abipraost Tõnis Nõmmiku järelvalve all, anti ära 270 häält. Koguduse nõukogu poolt ainsa kandidaadina esitatud õp. Udo Petersoo poolt anti valimisel 261 häält ja vastu 7 häält, kuna 2 häält tühistati.

Valimiste läbiviimiseks pärast jumalateenistust, kus kiriku täthsusest ja kindlusest jutlustas abipraost T. Nõmmik, kogunes kogudus kiriku saali, kus grupidesse jaotatud nimekirjade järgi kontrolliti valimisest osavõtjate koguduse liikmete nimekirjas olek ja anti igaühele valimissedelid „Poolt" ja „Vastu". Valimise tagajärjed tegi teatavaks abipraost T. Nõmmik.

Pärast valimistagajärgede teatamist koguduse esimees A. Roost kutsus saali valitud uue õpetaja U. Petersoo, kes võeti vastu kiiduavaldustega. Koguduse naisringi poolt anti uuele õpetajale kimp roose ja koguduse nõukogu esimees A. Roost soovis uuele õpetajale palju õnne valimise puhul ja koguduse teenimisel. Õp. U. Petersoo tänas soojasõnaliselt temale näidatud usalduse eest ja ütles, et antud lilled on elu sümbol, eriti kevadel. Elus on rõõme ja raskusi, kuid Jumala abiga saame raskustest üle, kui need esinevad. Ta tahab kogudust teenida oma parima arusaamise järgi. Järgnesid koguduse liikmete õnnesoovid uuele õpetajale.

Õp. U. Petersoo asub Vana Andrese õpetaja kohale 1. juulist, millal ta lahkub Peetri koguduse hooldaja-õpetaja kohalt. Uus õpetaja asub kogudust teenima täisajaliselt lahkudes praeguselt kooliõpetaja kohalt.

T. E. AIANDUSKLUBI

Neljapäeval, 29. aprillil 1982
kell 8 õhtul Eesti Majas
laudkonna vestlus teemal

„Kasvuhooned, taimed ja aiamullad"

E. Kuris, J. Oinus ja M. Lepik.

Kõik teretulnud!

BRITI MEREJÕUD VALMISTUVAD LAHINGUKS

Inglise koondatud merejõud, mis liiguvad Atlandil Falklandi saarte suunas valmistuvad dessantüksuste saatmiseks maale. Arvestatakse tugeva vastupanuga saartele toodud Argentiina okupatsioonivägede poolt. Laevastikule saadetakse järele laatsaret- ja transportlaevu. Ülestõusmisesaartele koondatakse inglise kaugeulatusega luure- ja pommituslennukeid, mis võivad pommitada Argentiina lennuvälju.

USA välisminister kindral Haig on püüdnud leida rahulikku kokkulepet Inglismaa ja Argentiina vahel kriisi lahendamiseks.

Argentiina presidendi ja Inglise peaministri avalikuks sooviks on kokkuleppe saavutamine, kuid kumbki pool ei taha selle juures oma seisukohtadest loobuda ja järelandmisi teha.

Haig on veendunud, et Inglise peaminister Margaret Thatcher mingisuguseid järelandmisi ei tee ja püüab veenda Argentiina presidenti, et temal, kui kriisi põhjustajal, tuleks oma seisukohti revideerida ja täita LRO Julgeoleku Nõukogu otsus, et Argentiinal tuleks okupatsiooniväed Falklandi saartelt ära viia, enne kui mingisuguseid läbirääkimisi on võimalik inglastega alustada. Argentiina presidendile on see suureks prestiizhi ja võibolla ka koha kaotuseks, kui kriisist kuidagi auga ei saa välja tulla.

N.

Nädalakroonika

KANADA AJAKIRJANIKUD VAHISTATI ARGENTIINAS

☆ Buenos Airesist teatatakse, et Argentiinas vahistati 3 CBC ajakirjanikku. Neid süüdistatakse sponeerimises tahtes pildistada Argentiina sõjalisi seadmeid. Arreteerituteks osutusid TV saate „Journal" kaameramehed Tony Hillman, Dave Wilson ja John Axelson. Mõned päevad enne seda arreteeriti Argentiinas 3 inglise ajakirjanikku samal põhjusel. Kanada ajakirjanikud vabastati, kuid ei või lahkuda sellest piirkonnast.

☆ Sõjavastaste ja aatomrelvadevastaste protestide korraldajad nõuavad USA väeosade äratoomist Euroopast. Selle kohta on NATO riikide valitsused avaldanud kindla eitava seisukoha põhjusel, et USA väeosade olemasolu Euroopas on oluline rahu säilitamiseks ja N. Liidu kallaletungi ärahoidmiseks NATO riikidele.

☆ Rahvaarv Aafrikas kasvab. Keenias igal naisel on keskmiselt seitse last ja rahva juurdekasv keskmiselt 4.5%. Rahva arv seal võib kahekordistuda 18 aasta jooksul. Sama võib juhtuda ka teistes riikides. Aastal 2000 võib olla Nigeerias 459 miljonit inimest.

☆ Rootsi diplomaadi Raoul Wallenbergi müstilise kadumise kohta on Austrias 1945. a. ilmunud raamat, mis koostatud Kati Martoni poolt. Selle raamatu kohaselt Wallenberg oli veel elus 1977. aastal. Enamik andmeid Wallenbergi kohta on saadud ebasoosingusse sattunud vene kindralilt Gennadi Kuprianovilt, kes viibis Wallenbergiga ühes vangilaagris ja kõneles sellest pärast vabanemist lääne ajakirjanikele. Pahane KGB nõudis Kuprianovilt selle seletuse tagasivõtmist. Kui viimane sellest keeldus, siis leiti ta varsti surnult. Laip anti välja tema abikaasale ühest Leningradi vanglast.

☆ Salvadori armee pooldab reformide teostamist, nagu kavandas neid endine peaminister enne vallmisi. Parempoolsete parteide blokk, kes tahab võtta võimu oma kätte, ei kavatse neid reforme teostada Armee juhatus holatab, et see võib põhjustada kodusõda suuremal alusel kui praegune terroristide tegevus.

Aino Kure klaveristuudio

ÕPILASÕHTU

Laupäeval, 1. mail s.a. kell 2 p.l.
Heliconian Hall, 35 Hazelton Ave. (Bloor & Avenue Rd. rajoon) ☆ Pääse $2.00

REEDEL, 30. APRILLIL KELL 8 ÕHTUL
St. Anne's Anglican Church,
207 Gladstone Ave.

LAUPÄEVAL, 1. MAIL KELL 8 ÕHTUL
St. Cuthbert's Anglican Church,
1399 Bayview Ave.

ESTONIA KOOR — EAST YORK SYMPHONY

SÜMFOONIAKONTSERT

Kavas: BACH, COPELAND, SAAR, TUBIN ja TOI.

Juhatavad: CLIFFORD POOLE ja ROMAN TOI

Pääsmed: $6.00, õpilased ja pensionärid $5.00

TULGE

TALLINN FESTIVALILE

17.—20. JUUNINI TORONTO EESTI MAJAS

Akadeemilise Kodu traditsiooniline

MAI-VASTUVÕTT

30. aprillil kell 8 õhtul Tartu College'is

$10.00 liikmetele
$12.00 külalistele

BAAR ☆ SUUPISTED
Tantsuks „KAJA" ORKESTER

WALTER LOODI

ÕLIMAALIDE NÄITUS

8. ja 9. mail k.a. kell 1–9 õ.

Eesti Maja väikeses saalis.

Toronto Eesti Vabakogudus, 562 Jones Ave. kirikus 1. mail kell 3 p.l.

PÄRASTLÕUNA – SÕNAS JA LAULUS:

„Mälestuskilde kodumaalt ja Rootsist"

KOHVILAUD — VALGUSPILDID • KOIK KUTSUTUD

TERR „KUNGLA"

MAI-BALL

8. mail 1982 kell 6.30 õ.
Toronto Downtown Holiday Inn'is Commonwealth Ballisaalis
89 Chestnut St. (Toronto raekoja taga)

ÕHTUSÖÖK ☆ KOHVILAUD ★ TANTS ☆ EESKAVA

Pääsmed: $25.00 isikult, $15.00 õpilastele 23 a. ja alla
Helistada: 482-0217

Kunstiteadlane Eda Sepp
REFEREERIB VALGUSPILTIDEGA:

JOHANN KÖLER ja
EESTI RAHVUSLIKU KUNSTI SÜND

Teisipäeval, 27. aprillil 1982 kell 7.30 — Tartu College

Korraldavad EESTI KIRJANDUSE SÕBRAD

KALEV-ESTIENNE

KEVADESINEMINE

toimub 28. mail kell 7.30 õhtul
MINKLER AUDITOORIUMIS
(Seneca College Finch Campus)

Kavas: kehakool, rakendus, stiliseeritud rahvatants ja „Lootuse" koor.

Pääsmed eelmüügil: Mt. Pleasant Pokos, Eesti Abistamiskomitees, Vaba Eestlases, võimlejatelt ja kohapeal.
Pääsmed: $5.00, õpilased ja pensionärid $3.00

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly.
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 — Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773.

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951.

Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp., kl. 9 h. -5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 h.-8 õ. Laup. kl. 9 h.-1 p.l. „MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $34.00, 6 k. $18.00, 3 k. $13.00; USA-sse — 1 a. $37.00, 6 k. $20.00, 3 k. $14.00; Ülemeremaadesse: 1 a. $42.00, 6 k. $21.00, 3 k. $14.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $23.40, 6 k. $11.70. Kiri- ja õhupostilisa USA-sse: 1 a. $26.00, 6 k. $13.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $48.30, 6 k. $24.15.

Üksiknumber —.65¢.

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $5.00, tekstis $4.50, kuulutuste küljel $4.25.

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII

Akende asendamine thermo-akendega. ★ 5 tollised veerennid kuues värvis. ☆ Räästaaluste katmine.
Keldri akendele sissemurdmise vastu metallkaitsed.
Tasuta hindamine. Helistage päeval töökoda tel. 832-2238
Kodus 769-0932

OSSO INVESTMENTS INC.,
10335 Keele Str., Maple, Ontario L0J 1E0

KUNI VIIMSE LASUNI

Vaenutegevus võib alata ükskõik kus maailmas. Nagu näitab Falkland saarte küsimus Argentiina ja Inglismaa vahel, isegi kui küsimus lahendatakse ilma relvaabita, võib vaenutegevus alata ka läänemaailmas. Kuid igasugune vaenutegevus võib levida silmapilgul ettenägemata põhjustel mujale ja sellest võib saada kolmas maailmasõda.

Nagu mainitud eelmises juhtkirjas, võib nälteks Nõukogude Liit oma relvajõudu liigutada Lääne-Euroopa suunas, kui NATO liit on vähendatud Inglismaa jõudude poolest, kui viimased tegutsevad Falklandi piirkonnas. Kui suurem osa Briti sõjalaevastikust asub kahe nädala kaugusel kodumaast, siis annab see vaba voli nõukogude laevastikule blokeerida Euroopat läänest. Jääb küsimuseks, kumb on ohtlikum: kas Falklandi saarte blokaad või Lääne-Euroopa blokaad. Ilma, et vastust siinkohal anda, teab iga lugeja ise, kus asub kaalukeel.

Mitte Falklandi saarte saatus, vaid just Briti laevastiku seotus on oluline Lääne ja Ida konfrontatsioonis. Tavalises poliitilises olukorras ei mängiks see nii tähtsat osa. Kuid poliitiline olukord on ebatavaline. Nõukogude Liit saavutanud oma relvalise üleoleku on juba asunud agressiooni teele, nagu see on selge Afganistanis. Surve Poolale on teine agressiivne faas Moskva välispoliitikas. Moskva hoiak ja protestidemonstratsioonid paljudes maades USA relvatasakaalu püüdlustes Euroopas on kolmas agressiivsuse faas, kuigi eşialgu diplomaatiliste ähvarduste kujul. Moskva on äärmiselt aktiivne oma välispoliitilistes püüdlustes tundes oma relvalist ülekaalu.

Selles ülekaalus peitubki suur kiusatus Kremlile, et kasutada aega, kui aeg on antud. Kartusevärinad selle kiusatuse pärast ei haara mitte ainult Lääne-Euroopat, vaid paljud teist maid, kaasa arvatud ka USA. Õnneks on USA-l presidendiks Ronald Reagan, kes oskab seigelt ja julgelt end poliitiliselt väljendada, et see kõikidele mõistetav oleks. Kuid näib, et on õnneks ka maailmale, et Moskvas valitseb Breshnev, kelle püüdlused on selged selleks, et neid püüdlusi mõista.

Breshnev ei ole salakaval Stalin, kuid ta ei ole ka diktaatorist Hitler. Mõlemi nende hingeelu arengut ei suutnud maailma aru saada, kuni oli hilja. Breshnevi programmilised püüdlused, kulgi endine agressioon, on nähtavad, samuti nagu on nähtav see, et temal on teatav koostöö oma politbürooga. Nii teostab Breshnev teatud kommunistliku diktatuuri demokraatiat ja tema taktikalised ettevõtlused on Kremli selsukohalt mõistetavad.

Kuid Breshnev on haige ja tema järeltulija küsimus ei ole selge vist isegi Kremlis. Breshnevi pärandus läheb parteiredelist mööda edasi, kui meie ei tea kellele. Kui järglaseks on vähema tarkusega ja suurema agressiivsusega mees, siis võib poliitline mäng pöörata teise lehekülje ja see saab ainult halvem olla. Sarnasel juhul jõupoliitilised vahekorrad muutuvad teravamaks ja olenevaks relvade ülekaalust.

Just seepärast ongi oluline, et Valges Majas töötab Ronald Reagan, kes näeb ette olukordi, kus relvade tasakaal mängib olulist osa. Nii ei ole USA-l teist valikut, kui oma kaitsesüsteem korda seada suurte kulutustega ameerika rahvale. Kuni veel ei lenda missilid kahe vastase vahel, on lootust, et USA oma relvaprogrammi teostab. See ei tähenda veel seda, et läbirääkimised aatomrelvade piiramiseks peaksid katkema.

Küll tähendab see seda, et relvastuse tasakaalu juures lükkub uuesti edasi see moment, kus aatompommid lendavad mõlemis suunas kuni viimse lasuni ja võib olla ka kuni viimse inimeseni, kes siin planeedil võinuks õnnelikult elada.

V.

TORONTO EESTI ÜHISPANK
958 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4K 2R6
465-4630, 465-4659

Ühenduses on jõud — ODAVAD LAENUD KAASMAALASTELE

Praegu kehtivad intressimäärad

PERSONAALLAENUD 19.00%
HÜPOTEEKLAENUD 18.00%

Laenud on laenuvõtja surma puhul kindlustatud kuni $30,000 ulatuses ja jäädava töövõimetuse puhul kindlustatud kuni $10,000 ulatuses vastavalt kindlustuse tingimustele.

RÕÕMSAT EMADEPÄEVA!

PERCY WATERS FLORIST INC.

☆ LILLED EMADEPÄEVAKS
☆ LEERIPÄEVADEKS
☆ PIDUPÄEVADEKS

Tel. (416) 463-1125 — eesti keelt räägib Mary

ÄRI AVATUD: Esmaspäev, teisipäev, kolmapäev, laupäev 8.00—6.00. Neljapäev, reede 8.00—8.30. Pühapäev 9.30—3.30.

Aja kaja

MIKS MÕNELPOOL ON VAESUS

Mele siin oleme kadedad ameeriklastele, nagu vahest märgata võib, ja seda mitmel viisil. Neil on kõike mida meilgi, aga enamail juhtudel ebavõrdselt rohkem. Peale kõige muu, neil on ka mida veel järgmiseks aastatuhandeks võimalik iseenestele ette heita: kunagine mustade orjade pidamine! Sellest ammendamatust allikast jatkuks enesealandamiseks pikale reale tulevastele põlvedelegi. Ka neile, kellede esivanemad nimetatud ajajärgul siinsest kontinendist tuhandeid meremiili eemal asusid, või kellede omad ei olnud tollal veel Ameerika avastamisest kuulda saanud. Aga tänapäevne haridustöö on põhjalik ja suhteliselt hiljutiste pagulaste siinvõrsunud noorem põlv on kah ikka endile mõnikord päris märgatava küüru selga saanud...

Siin Kanadas just säärast võimalust ei ole ja ka sellepärast oleme kadedad. Meie vasak-radikaalsed ajaloolased on ammugi kõik kolkad ja vänad ürikud läbi tuhninud, aga kuskilt ei ole leitud jälgegi orjadepidamisest Kanadas. Jäävad meile siis ainult ajaloolised kuriteod kunagiste maa põliselanike, indiaanlaste vastu, aga need ei ole eriti südantlõhestavad ja neid sooritasid punanahad ise veel hullemaid. Pealegi ei ole vanaaegsete suguharude praegused järeltulijad neist endistest asjadest ise kuigivõrd huvitatud ja eelistavad pigem iganenud kokkuleppeid tolmu alt üles otsida ja nende põhjal kahvatunäolt uusi ja suuremaid rahasummasid välja nõuda. Nii et sellest üksi ei jatku paremalgi tahtmisel ja kas või kooliraamatute võltsimiselgi siinpolsele noorsoole alanduskompleksi sisse kasvatamisekes, kuigi äraproovitud on sedagi piskut.

Hea nõu ei tule tavaliselt iseendast, aga alati on neid heatahtlikke, kes tulevad kas või väljastpoolt seda pakkuma. Et vaadake, kui palju on maailmas vaeseid ja nälgivaid rahvaid — ja selles kõiges olete süüdi teie! Või meie, kui ütleja juhtub olema omamaalane... Et meil siin on kõik ja neil ei ole midagi, mis on suur ülekohus ja igaüks meist on selles olukorras süüdlane... Ja niisama lihtsalt saigi see äsjane probleem meil lahendatud, puuduv lüli leiutatud, nii et sellest alates oleme võinud tunda endid niisama nurjatute süüdlastena nagu ameeriklased. Esitatud ideest haarati kohe innukalt kinni, kõige energilisemalt aga massimeedia ja teatud intelligents, kirikuisad ja NDP-lotsid. Ja peaminister oma õukonnaga. Neile kõigile sai sellest nüüd peagu igapäev kasutamist leidev lööklause, kus millegi muuga polnud nagunii suuremat kära teha. (Vietnamile saabunud lõpptulemusega oldi hästi rahule jäädud, aga El Salvadorini oli tollal veel hea tükk vaheaega millegagi täita).

Realistlikumast vaatevinklist lähtudes: selle vildaka juhtlause kohaselt, kui Kanada elanikkond poleks hakanud ära kasutama siinseid loodusvarasid ega looma viljavälju; kui poleks välja arendatud tehnikat ega üles ehitatud tööstust; kui poleks ehitatud inimelamuid ja rajatud koole ja ülikoole; ja kui siis veel poleks madalale arengule jäänud maadelt sisse veetud ühtki tünni õli, ei ühtki kookospähklit ega banaani, ühtki naela kohviube või maaki ega üleüldse mitte midagi; ega oleks neile maadele saadetud ka ühtki esindajat, misjonäri, arsti, inseneri, kaupmeest ega üldse mitte kedagi — siis poleks me nüüd ka suured süüdlased ja kogu Kolmas Mäailm võiks tänapäeval elada õnnelikult ja suures jõukuses! — Aga loogika ja mõtlemisoskus ju kuuluvad minevikku ja koolitatud kirjaoskamatus on astunud asemele. Kõik ikka suures samastamise või ühtlustamise vaimus, sest meil siin ei tohi olla õigust tunda endid paremaina, või targemaina kui madalale arenguastmele jäänud suguharud kuskil mustal kontinendil. Et igalpool pääseks valitsema võrdsus ja võrd-õiguslikkus. (Ega ju muidu tollal Kambodzhas maha notitud kõik kirjaoskajad — peale vähese valitsejate kliki. Teisiti polevat võimalik saavutada seda kõige õiglasemat korda, „puhast" kommunismi!)

☆

Aga miks on mõned rahvad jõukad, teised vaesed? Iowa osariik USA-s ja Bangladesh on mõlemad suuruselt samad. Iowa on rikas, Bangladesh vaene. Iowa elanikkond on 2 miljonit, Bangladeshis eluneb 78 miljonit. Jääb siin midagi seletada?

Majanduslik süsteem. Üks suuremaid välisabi saajaid Kanadast on olnud aastaid Tanzaania. Maa oleks suuteline elanikkonda rahuldavalt toitma, aga sotsialismi all sundkorras läbiviidud kollektiviseerimine, nagu kõikjal, mõjus kohapealsele põllumajandusele hävitavalt. Võrdluseks säärased vabamajandusele ja eraettevõtlusele truuks jäänud maad nagu Taivan, Lõuna-Korea, Singapur ja Elevandiluurannik, kus tihedamagi rahvastuse korral ikkagi on toimunud pidev majanduslik õitseng. Nad ei kuulu meilt välisabi nõudjate hulka!

Religioosed ja kultuurilised tavad, mis ei hinda töötegemisega loodud tulemusi, või mis ignoreerivad või raiskavad olemasolevaid toiduaineid. Hindude religioosed tabud teatavasti keelavad lehmade, rottide ja pühade ahvide surmamise, need aga ise hävitavad miljoneid tonne inimtoitu aastas. Kuni 20 protsenti Indias kasvavast kui ka hoidlaisse paigutatud viljast panevad nahka rotid. Ekspertide arvestuse järele, vähemalt 48 miljonit tonni riisi söövad igal aastal Aasia rotid, millest jatkuks veerand-miljardi inimese toitmiseks aasta ringi... Aga meile rammitakse pähe, et nälgivate hindude ees oleme vastutajaiks meie omas jõukuses ja ahnuses! — Suurtel Aafrika aladel on kariloomade pidamine mitte toiduks, vaid suguharude staatuse sümboliks. Lehmapiimale vaadatakse kui uriinile, kuigi lapsed on näljas. Teisal kasvatatakse kanu ainult kukevõitluste pidamiseks, nõidumiseks ja ohverdamiseks. Nende ja kanamunade söömine on tabuga keelatud.

Kui Aafrika põliselanikud tõesti nii arenenud, taibukad ja kultuursed olid, nagu neid teatud suurfilmis näidata on püütud, siis miks ei jõudnud nad ise moodsa tehnoloogia ja kõrge elustandardini juba ammu enne rumala ja barbaarse valge mehe sinna ilmumist, sellel loodusvarade poolest ometi ülirikkalikul kontinendil. S.o., samal ajal kui mõned teised rahvad peaaegu olematute loodusvarade kiuste siiski oma elamistingimustes järjest kõrgemale tasemele jõudsid? Nii nagu töökas hollandi rahvas, kes isegi endi jalgealust maapinda pidid merest juurde võitma. Tuleb tunnistada, et maapinna rikkustest üksi ei ole küllalt. Materiaalne progress oleneb siiski kõigepealt ühe või teise rahva individuaalseist omadustest, moraalist ja sotsiaalseist institutsioonidest, aga ka poliitilisest süsteemist millne hindab ja soodustab üksikisiku algatust ja eraettevõtlust.

HK

Kuuendik maailma elanikest on sõjas

Ajakirjanik Peter Wilsheni arvestuse kohaselt on sõda igal kontinendil, väljaarvatud Austraalia ja sõdadest võtab osa 701 miljonit inimest maailma rahvastest. Sõdadesse ei olé segatud ka Lääne-Euroopa ja Põhja-Ameerika rahvad. Käimasolevad sõjad omavad kohalikku iseloomu ja nendest võtavad osa kohalikud rahvad. Vaatamata sellele, nendest sõdadest võtavad osa küllalt suured sõjalised jõud ja ohvrite arv on suur. Hiljuti lõppenud võitluses Lääne-Sahaaras oli rakendatud 300,000 meest.

Kohalike sõdade hulka P. Wilshen loeb N. Liidu invasiooni Afganistani, kümmekond sõda Aafrikas, sisesõjad Kesk-Ameerikas ja suurt sõjakollet Lõuna-Ida Aasias. Sõda Iraani ja Iraaki vahel omab erilist tähtsust, selle tulemusest on huvitatud suurriigid, kuigi nad sõtta otseselt segatud ei ole.

Kõigisse nendesse sõdadesse segatud rahvad kannatavad tohutut viletsust ja sõjakoledusi. Seal esineb võitlejate seas suurt patriotismi ja kangelaslikkust. Kõik see kaob, sest nendest räägitakse ja kirjutatakse vähe.

Majanduselu

KUI KINDLAD ON HOIUSED USA PANKADES?

Paljud kanada eestlased, kes kodud omale loonud Floridas või mujal Põhja-Ameerika Ühendriikides, on avanud seal ka pangaarved. Olles harjunud Kanada pangandus-süsteemiga ei ole nad tihtipeale teadlikud hoopis erinevatest oludest USA-s, kus ei ole riigipankasid ja rahaasutiste reklaam eksiteele viiv. Avaldame Alfred Põldmetsa artikli olukorra selgitamiseks, mis varem ilmunud „Vaba Eesti Sõnas".

Praegune Ameerika Ühendriikide rahaline kriis on arenenud aastate jooksul ja jõudnud olukorrani mille pärast majandus- ja rahandusteadlased on äärmiselt mures. Õige mitmed neist on arvamisel, et ka kõige tõsisemad katsed vältida rahalise kriisi pidevat süvenemist on hiljaks jäänud ja ei anna enam positiivseid tulemusi. Kuid avalikkust ei informeerita kriisi sügavusest ja hädaohtlikkusest. Kardetakse paanikat. Üldsusele antavas informatsioonis käsitatakse riigi rahalisi küsimusi ainult parteipoliitiliste eesmärkide seisukohast. Jäetakse mulje nagu oleks tegemist ainult mööduva inflatsiooniga ja ajutise majandusliku surutisega. Asjatundjate arvates on selline informatsoon tõelisi olukordi varjav, ja sellele tugenemine hädaohtlik.

INFORMATSIOON VAJALIK

Käesolevate ridade eesmärgiks on juhtida kaasmaalaste tähelepanu sellisele olukorrale. On soovitav, et need kelle isiklikud huvid võiksid kannatada praeguse rahalise kriisi ja majandusliku surutise tõttu ei lepiks ainult avalikkusele pakutavate seletustega, vaid otsiks asjatundlikku ja tõelisele olukorrale vastavat informatsiooni üldtunnustatud rahandus- ja majandusteadlaste poolt kirjutatud teostest. Viimaste aastate jooksul on selliseid teoseid ilmunud eriti rohkelt.

Erilise tähelepanu osaliseks on saanud järgmine käesoleval aastal ilmunud teos: „Inflationproofing Your Investments." Autorid Harry Brown & Tery Coxon. William Morrow and Co. väljaandes. See on kolmas rahalisi küsimusi käsitav raamat rohkeltloetava autori H. Brown'i sulest.

Käesoleva kirjutise raames ei ole võimalik käsitada kõiki küsimusi millest autor oma raamatus kirjutatab. Kuid praktilisest seisukohast väljudes ei saa jätta kokkuvõtlikult kommenteerimata autori poolt esitatud informatsiooni panganduse ja hoiuarvete suhtes. On ju meil kõigil tegemist pangaoperatsioonidega ühel või teisel kujul. Kuid teadmised sellel alal tunduvad olema õige puudulikud. Autor käsitab seda osa põhjalikult.

AVALIKULT EI RAAGITA

Kokkuvõttes ta kirjutab:

Enamik USA pankadest on kroonliselt mittelikviidsed, — see tähendab, et neil ei ole mingit võimalust maksta välja kõiki hoiusummasid juhul kui kõik deponendid peaks samal ajal nõudma nende hoiuste tagasimaksmist. Jooks pankadele on alanud alati siis kui hoiuste omanikel tekkib vähemgi kahtlus pankade julgeoleku suhtes. Selline hoiuste väljavõtmine samaaegselt paljudest pankadest on varem esile kutsunud pankade sulgemisi ühes sellega kaasaskäivate tõsiste tagajärgedega. Kuid pankade raskustest ei räägita avalikult. Comptroller of the Currency (panku kontrolliv agentuur) avaldab perioodiliselt oma „probleemide" bülletäänis küll raskustes olevate pankade arvu aga mitte kunagi nende nimesid ja mitte küllalt nende probleemidest. Pangandus on sensitiivsem kõneaine kui seda on riigikaitse. Pankade klientide rahustamiseks pakutakse kahesugust julgustust: (1) fakti, et pankade hoiused on kindlustatud Federal Deposit Insurance Corporation (FDIC) poolt ja (2), et Federal Reserve System ruttab pankadele appi tõsise häda puhul.

Peaksime lähemalt vaatlema pakutud julgustust. FDIC on föderaalvalitsuse agentuur eesmärgiga valvata, et pankade deponendid ei kaotaks oma raha. Teoreetiliselt peaks FDIC selle eesmärgi saavutamiseks kas (1) moodustama pankadelt või deponentidelt kogutud kindlustuse preemiatest reservsumma kindlustatud hoiusummade katteks ehk (2) nõudma, et pangad oleks alaliselt küllalt likviidsed deponentidele nende summade igal ajal väljamaksmiseks. Kuid lähem vaatlus näitab, et nii pangad kui ka FDIC ei ole kasutanud kumbagit moodust deponentide hoiuste tõeliseks kindlustamiseks. Raamatu kirjutamise ajal (1980) oli FDIC viimase aruande

(Järg. lk. 3)

LUGEJA KIRJUTAB

„Meie Elu" avaldab meelsasti oma lugejate mõtteavaldusi — ka neid mis ei ühtu ajalehe seisukohtadega. Palume kirjutada kokkuvõtlikult ja lisada oma nimi ja aadress. Toimetus jätab endale õiguse lugejate kirju redigeerida ja lühendada ning mittesobivuse korral jätta avaldamata.

Kas meie vanemad on valitavad?

Lugedes „Meie Elu" 18. märtsi numbris toodud artiklit „Eestlus vabatahtlikult valitav", tekkivad tahest-tahtmatult murelikud mõtted küsimuses — kuhu oleme jõudnud oma ühiskonna töös viimase 37 aasta jooksul? Kas on põlvkondade arengus tehtud suur viga sellega, et eelnev generatsioon on järgnevale alati püüdnud paremat elamistaset rajada, sest nüüd kus kaela hakkab kandma võrdlemisi stabiilses olukorras kasvanud generatsioon, tunduvad need püüdlused olema ärahelitamise laadi.

Eestlane olla on auküsimus, eestlusele selja keeramine „vabatahtliku valimise" sildi all, laiskus. Kui lastevanem toob oma seitsmeaastase käekõrval eesti täienduskooli või skautlikku organisatsiooni, kas seda võib nimetada vabaks valikuks? Sugugi mitte, sest see lapsevanem suunab last oma kõige parema äranägemise järgi. See on aeg ja koht kus noor alustab oma elukäiku eesti ühiskonnas. Kui miljöö on terve ja huvitav siis hilisematel aastatel eestluse juurde jäämine on kerge ja iseenesest mõistetav. Tahaks teada missugune võim on suuteline kedagi täiskasvanut eestlaseks sundima kui puudub kodust kaasaantud rahvustunne.

„Assimileerumine ehk Kanada ühiskonnaga kokkusulamine ei ole iseenesest halb", nii ütleb artikkel. Kahjuks täielik assimileerumine tähendaks meile ka nime muutmist inglispäraseks sest assimilatsioon on täielik identsuse kaotamine. Kanada valitsuse poliitika seda ei taotle, propageerides mosaiigi printsiipi. Kui meie vanematel oli küllalt julgust maha jätta kõik mis neil oli valides vabaduse, miks peaks pagulase tiitel olema häbistav, nõudes selle mahasalgamist. Häbistavaks peab seda ainult Eestis valitsev võõras võim. Ka see, et oleme täisõiguslikud kanada ühiskonna liikmed, on nende samade „pagulaste" — meie vanemate poolt raske tööga välja teenitud. Tänu neile pole meil vaja kummardada alandlikus tänutundes kohaliku ühiskonna ees, sest meie ei võlgne mitte midagi.

Usun, et probleem ei seisa mitte vabas valikus eesti ühiskonnaga liitumiseks vaid „kuidas üks või teine inimene tahab eestlust arendada". Ebameeldiv on see, et iga vastutav isik peab omaks võtma oma ühiskonna poliitilised normid, vastandjuhul lakkaks olemast ühiskond. Demokraatias on need normid üldsuse poolt määratud.

Tundub, et on mõju hakkanud avaldama viimasel ajal propageeritud „globaalne eestlus". See kerkis esile möödunud KLENK'i päevadel ja ka mujal. Mõningad juhtlaused sellest kõlavad järgmiselt: „eestlus käib Munamäe veerult Vaikse Mere rannale"; „vanema generatsiooni mõtlemisvõime jäi seisma 1938 aastal"; „tarvitame eesti keele õppimiseks kodumaalt muretsetud helilinte ja filmimaterjale"; „oleme eestlased erilistel kohustusteta" jne. Kohalik väljendus: „There is good fishing in muddy waters", kirjeldab tabavalt seda uut filoosofiat. Kui teeme eestluse definitsiooni ebaselgeks, kes on sellest suurim kasusaaja? Arusaadavalt mugavaim tõlgendus on antud olukorras kõige vastuvõetavam.

Omapoolt lisan järgmist:

Eestlus ei ole vabatahtlikult valitav kuna see on meile külge sündinud, küll on aga eestluse juurest eemaldumine vabatahtlikult valitav.

Kuidas eestlust arendada ei ole valitav kui see riivab meie ühiskonda.

Halb eestlane on ka halb kanadalane sest ta ei ole lojaalne.

Väli-Eesti ühiskond säilib ainult aktiivsete eestlaste töö tagajärjel. Pealtvaatajad pole kunagi läbiviinud ühtegi üritust.

ENN KIILASPEA
EKN rahvuspoliitilise komisjoni esimees

Traditsioonilisele Eesti Majandus
kesti osavõtjaid, eriti noorema ge
esimees Hugo Later ja lõunalauda
nagu tavaliselt hea „Bill Berle" o
ne tantsijatar. Pidu oli sõbralik ja
kult: H. Rooneem, A. Piil, H. Lat
Later, A. Rooneem, P. Kriisa.

Kui kindlad . . .

(Algus lk. 2)

(1979) kohaselt kindlustatud hoiuste üldsumma 808.6 billion dollarit. Selle summa kindlustamise katteks oli FDIC rahaline reserv 9.8 billion dollarit ehk ainut 1.21% kindlustatud summast. Lisaks sellele summale oli tagavaraks USA Treasury (riigikassa) lubadus kolme billioni dollari suuruse laenu andmiseks FDIC-le kriitilise vajaduse puhul. Seega oli kindlustatud hoiuste katteks ettenähtud rahaline reserv kogusummas 12.8 billion dollari ehk ainult 1.58% kindlustatud summadest. Arvestus on tehtud ajal mil kindlustuse ülemmäär oli $40.000.— arvelt. Juhul kui ülemmäära tõstetakse $100.000-ni on kindlustuse katte rahalise reservi protsent veelgi tunduvalt madalam. (Praegu ongi juba kindlustuse ülemmääraks $100.000.— A.P.)

VAHE KAITSET

Selline hoiuste kindlustamine võib anda täielikku kaitset vaid siis kui maksuraskused tekivad ainult mõnedes üksikutes pankades. Üldise pankade kriisi puhul oleks olukord aga hoopis teistsugune. Praeguse puuduliku kindlustamise juures peab FDIC julgustama deponente niivõrd, et neil ei tekiks hirmu oma hoiuste julgeoleku pärast. Seda ta ka agaralt teeb. Tähtsamaks vahendiks selle juures on kõikides pankades nähtavatele kohtadele paigutatud kleepsildid seletusega, et deponendi hoiuarve on kindlustatud kuni $100.000.— suuruses summas FDIC poolt. Loodetakse, et seni kuni usutakse sellesse talismanisse ei tekki deponentide rünnakuid pankadele ja FDIC-l pole kunagi vaja täita oma lubadust, mille täitmine faktiliselt oleks nii kui nii võimata. Selle asemel, et kaitsta deponente pankade eest, FDIC kaitseb oma bluffiga pankasid deponentide eest, märgib autor.

See mida autor on maininud pankade suhtes on üldiselt maksev ka laenu ja hoiu ühingute (Savings and Loan Association) kui eritüüpi pankade kohta. Kuid nende probleemikas on see, et üle 80% nende aktivast on pikajalised hüpoteeklaenud mille tõttu laenu ja hoiu ühingud on veel vähem likviidsed kui tavalised pangad. Nende hoiused on samuti kindlustatud vastava kindlustusagentuuri poolt. Kuid kindlustus rahaline reserv oli 1979 aasta aruande kohaselt ainult 1.43% kõigis kindlustatud summadest.

EKSITEELE VIIV NIMETUS

Hoiustelt kõrgema intressi saamiseks ostetakse pankadelt „Money market certificate" nimelisi võlatähti. Mõned pangad on andnud sama laadsetele võlatähtedele eksiteele viiva nimetuse „T-bill Account". Selise võlatähe miinimum ostusumm on $10.000.— ja kestvusperiood kuu kuud. Autor annab lühidalt nende kohta järgmise informatsiooni:

Money market certificate (MMC ja T-bill Account ei oma midagi ühist USA riigikassaga. Nad on neväljaandva panga võlakohustusemillised ei ole mingil viisil kindlustatud riigikassa võlatähtedega (Treasury bills). MMC ja T-bill Account on sama usaldatav või riskantne kui iga teine hoiusumma pangas ehk laenu ja hoiu ühingus. Kuid MMC ja T-bill Account on tunduvalt erinevad riigikassa võlatähtedest. Tähtsamad erinevused on järgmised: MMC ja T-bill Account (1) maksab vähem intresse kui riigikassa võlatäht (Treasury bill). See on tingitud riigikassa võlatähe erinevast intresside arve

...ON HOIUSED ...IKADES?

...odud omale loonud Floridas või ...ides, on avanud seal ka panga- ...angandus-süsteemiga ei ole nad ...vatest oludest USA-s, kus ei ole ...am eksiteele vilv. Avaldame Alf- ...igitamiseks, mis varem ilmunud

...piks ainult avalikkusele pakutavate ...seletustega, vaid otsiks asjatundlik- ...ku ja tõelisele olukorrale vastavat ...informatsiooni üldtunnustatud ra- ...handus- ja majandusteadlaste poolt ...kirjutatud teostest. Viimaste aasta- ...te jooksul on selliseid teoseid ilmu- ...nud eriti rohkelt.

Erilise tähelepanu osaliseks on ...saanud järgmine käesoleval aastal ...ilmunud teos: „Inflationproofing Your Investments." Autorid Harry Brown & Tery Coxon. William Mor- row and Co. väljaandes. See on kol- mas rahalisi küsimusi käsitav raa- mat rohkeltloetava autori H. Brown'i sulest.

Käesoleva kirjutise raames ei ole võimalik käsitada kõiki küsimusi millest autor oma raamatus kirju- tatab. Kuid praktilisest seisukohast väljudes ei saa jätta kokkuvõtlikult kommenteerimata autori poolt esi- tatud informatsiooni panganduse ja hoiuarvete suhtes. On ju meil kõigil tegemist pangaoperatsioonidega ühel või teisel kujul. Kuid teadmi- sed sellel alal tunduvad olema õige puudulikud. Autor käsitab seda osa põhjalikult.

AVALIKULT EI RAAGITA

Kokkuvõttes ta kirjutab:

Enamik USA pankadest on kroonili- selt mittelikviidsed, — see tähen- dab, et neil ei ole mingit võimalust maksta välja kõiki hoiusummasid juhul kui kõik deponendid peaks sa- mal ajal nõudma nende hoiuste ta- gasimaksmist. Jooks pankadele on alanud alati siis kui hoiuste omani- kel tekkib vähemgi kahtlus panka- de julgeoleku suhtes. Selline hoiuste väljavõtmine samaaegselt paljudest pankadest on varem esile kutsunud pankade sulgemisi ühes sellega kaa- saskäivate tõsiste tagajärgedega. Kuid pankade raskustest ei räägita avalikult. Comptroller of the Cur- rency (panku kontrolliv agentuur) avaldab perioodiliselt oma „probleе- mide" bülletäänis küll raskustes olevate pankade arvu aga mitte ku- nagi nende nimesid ja mitte küllalt nende probleemidest. Pangandus on sensitiivsem kõneaine kui seda on riigikaitse. Pankade klientide rahus- tamiseks pakutakse kahesugust jul- gustust: (1) fakti, et pankade hoiu- sed on kindlustatud Federal Deposit Insurance Corporation (FDIC) poolt ja (2), et Federal Reserve System ruttab pankadele appi tõsise häda puhul.

Peaksime lähemalt vaatlema paku- tud julgustust. FDIC on föderaalva- litsuse agentuur eesmärgiga valvata, et pankade deponendid ei kaotaks oma raha. Teoreetiliselt peaks FDIC selle eesmärgi saavutamiseks kas (1) moodustama pankadelt või de- ponentidelt kogutud kindlustuse preemiatest reservsumma kindlusta- tud hoiusummade katteks ehk (2) nõudma, et pangad oleks alaliselt küllalt likviidsed deponentidele nen- de summade igal ajal väljamaksmi- seks. Kuid lähem vaatlus näitab, et nii pangad kui ka FDIC ei ole kasu- tanud kumbagi moodust deponen- tide hoiuste tõeliseks kindlustami- seks. Raamatu kirjutamise ajal (1980) oli FDIC viimase aruande

(Järg. lk. 3)

---

tud „globaalne eestlus". See kerkis esile möödunud KLENK'i päevadel ja ka mujal. Mõningad juhtlaused sellest kõlavad järgmiselt: „eestlus käib Munamäe veerult Vaikse Mere rannale"; „vanema generatsiooni mõtlemisvõime jäi seisma 1938 aas- tal"; „tarvitame eesti keele õppimi- seks kodumaalt muretsetud helilinte ja filmimaterjale"; „oleme eestlased eriliste kohustusteta" jne. Kohalik väljendus: „There is good fishing in muddy waters"; kirjeldab tabavalt seda uut filoosofiat. Kui teeme eest- luse definitsiooni ebaselgeks, kes on sellest suurim kasusaaja? Arusaada- valt mugavaim tõlgendus on antud olukorras kõige vastuvõetavam.

Omapoolt lisan järgmist:

Eestlus ei ole vabatahtlikult vali- tav kuna see on meile külge sündi- nud, küll on aga eestluse juurest ee- maldumine vabatahtlikult valitav.

Kuidas eestlust arendada ei ole va- litav kui see riivab meie ühiskonda.

Halb eestlane on ka halb kanadla- ne sest ta ei ole lojaalne.

Välis-Eesti ühiskond säilib ainult aktiivsete eestlaste töö tagajärjel. Pealtvaatajad pole kunagi läbiviinud ühtegi üritust.

ENN KIILASPEA
EKN rahvuspoliitilise komisjoni esimees

Traditsioonilisele Eesti Majandusklubi ballile oli 16. aprilli õhtul Casa Loma lossi kogunenud roh- kesti osavõtjaid, eriti noorema generatsiooni hulgast. Kokteiltunni algades ütles tervitussõnad klubi esimees Hugo Later ja lõunalauda asudes pidas sõõgipalve Tiit Tralla. Tantsumuusika eest hoolitses, nagu tavaliselt hea „Bill Berle" orkester. Eeskavalises osas lubatud „üllatuseks" oli nägus eksootili- ne tantsijatar. Pidu oli sõbralik ja hoogne nagu ikka Majandusklubi ballid. Pildil — istuvad vasa- kult: H. Rooneem, A. Piil, H. Later (esimees), N. Kriisa, V. Väärsi. Seisavad — M. Väärsi, O. Piil, U. Later, A. Rooneem, P. Kriisa. Foto — „Mele Elu"

Kui kindlad . . .

(Algus lk. 2)

(1979) kohaselt kindlustatud hoiuste üldsumma 808.6 billion dollarit. Sel- le summa kindlustamise katteks oli FDIC rahaline reserv 9.8 billion dol- larit ehk ainut 1.21% kindlustatud summast. Lisaks sellele summale oli tagavaraks USA Treasury (riigikas- sa) lubadus kolme billioni dollari suuruse laenu andmiseks FDIC-le kriitilise vajaduse puhul. Seega oli kindlustatud hoiuste katteks ette- nähtud rahaline reserv kogusummas 12.8 billion dollari ehk ainult 1.58% kindlustatud summadest. Arvestus on tehtud ajal mil kindlustuse ülem- määr oli $40.000.— arvelt. Juhul kui ülemmäära tõstetakse $100.000-ni on kindlustuse katte rahalise reservi protsent veelgi tunduvalt madalam. (Praegu ongi juba kindlustuse ülem- määraks $100.000.— A.P.)

VAHE KAITSET

Selline hoiuste kindlustamine võib anda täielikku kaitset vaid siis kui maksuraskused tekivad ainult mõ- nedes üksikutes pankades. Üldise pankade kriisi puhul oleks olukord aga hoopis teistsugune. Praeguse puuduliku kindlustamise juures peab FDIC julgustama deponente hiivõrd, et neil ei tekiks hirmu oma hoiuste julgeoleku pärast. Seda ta ka agaralt teeb. Tähtsamaks va- hendiks selle juures on kõikides pan- kades nähtavatele kohtadele paigu- tatud kleepsildid seletusega, et de- ponendi hoiuarve on kindlustatud kuni $100.000.— suuruses summas FDIC poolt. Loodetakse, et seni kuni usutakse sellesse talismanisse ei tek- ki deponentide rünnakuid pankadele ja FDIC-l pole kunagi vaja täita oma lubadust, mille täitmine faktiliselt oleks nii kui nii võimata. Selle ase- mel, et kaitsta deponente pankade eest, FDIC kaitseb oma bluffiga pan- kasid deponentide eest, märgib au- tor.

See mida autor on maininud pan- kade suhtes on üldiselt maksev. ka laenu ja hoiu ühingute (Savings and Loan Association) kui eritüüpi pan- kade kohta. Kuid nende probleemiks on see, et üle 80% nende aktivast on pikajalised hüpoteeklaenud , mille tõttu laenu ja hoiu ühingud on veel- gi vähem likviidsed kui tavalised pangad. Nende hoiused on samuti kindlustatud vastava kindlustus- agentuuri poolt. Kuid kindlustuse rahaline reserv oli 1979 aasta aruan- de kohaselt ainult 1.43% kõigist kindlustatud summadest.

EKSITEELE VIIV NIMETUS

Hoiustelt kõrgema intressi saami- seks ostetakse pankadelt „Money market certificate" nimelisi võlatäh- ti. Mõned pangad on andnud sama- laadsetele võlatähtedele eksiteele viiva nimetuse „T-bill Account". Sel- lise võlatähe miinimum ostusumma on $10.000.— ja kestvusperiood kuus kuud. Autor annab lühidalt nende kohta järgmise informatsiooni:

Money market certificate (MMC) ja T-bill Account ei oma midagi ühist USA riigikassaga. Nad on neid väljaandva panga võlakohustused millised ei ole mingil viisil kindlus- tatud riigikassa võlatähtedega (Trea- sury bills). MMC ja T-bill Account on sama usaldatav või riskantne kui iga teine hoiusumma pangas ehk laenu ja hoiu ühingus. Kuid MMC ja T-bill Account on tunduvalt erinevad riigikassa võlatähtedest. Tähtsamad erinevused on järgmised: MMC ja T- bill Account (1) maksab vähem int- resse kui riigikassa võlatäht (Trea- sury bill). See on tingitud riigikassa võlatähe erinevast intresside arves- tuse viisist, millest olulisem on see, et riigikassa maksab võlatähe ostja- le kohe ette kõik intressid kogu võ- latähes kestvusperioodi eest. (2) on vähem likviidne kui riigikassa võla- täht, kuna neilt arvetelt enne nende kestvusperioodi lõppu raha välja- võtmise korral ,isegi osaliselt, kaota- takse tunduv osa teenitud intressi- dest (n.n penalty clausel). Riigikassa võlatähe saab igal ajal müüa raha- lise kaotuseta investment broker'i juures. (3) ei ole mitte USA föderaal- valitsuse võlatäht. (4) ei ole kindlus- tatud riigikassa võlatähtedega. (5) ei oma teatud tulumaksu soodustust, mida riigikassa võlatähed omavad. Riigikassa võlatähtede intressid ei kuulu tulumaksustamisele osariiki- de ja teiste kohalike omavalitsuste tulumaksude seaduste kohaselt). Kuid kõige suurem riigikassa võla- tähtede pluss on siiski nende likviid- sus. Riigikassa ei keeldu kunagi te- gemast väljamaksmisi oma võlausal- dajatele, isegi juhul kui peaks panku ja teisi rahaasutusi tabama selline kriis, et nad on sunnitud mõneks ajaks keelduma hoiusummade välja- maksmisest.

PANGAD HALVAS OLUKORRAS

Autor mainib kokkuvõttes, et USA pangad olles üldiselt väga halvas ra- halises seisukorras, on ebakindlad suuremate rahasummade hoidmi- seks. Sama toonitab oma teoses „Ruffhouse" nimelise televisiooni saadete kaudu populaarseks saanud Howard J. Ruff ja mitmed teised finants küsimustega tegelevad autori- rid.

Autori seisukoht on, et kõik jooks- vat vajadust ületatav sularaha tu- leks paigutada riigikassa lühiajalis- tesse võlatähtedesse (Treasury bills).

US Treasury bills on lühiajalised USA valitsuse võlatähed, millede kestvusperiood on 13, 26 ehk 52 nä- dalat ja miinimum ostusumma $10.000.—. Nende oksjoni korras müümine toimub kord nädalas. Müügipäeval selgub sellekordse võ- latähtede intressimäär kogu võla- tähtede kestvusperioodiks. Kolman- dal päeval pärast oksjoni saadetak- se võlatähte ostjale (Treasury) tshekk, millega makstakse ette võla- tähe intressid kogu võlatähtede kestvusperioodi eest. Peale võlatähe kestvusperioodi lõppu saadab riigi- kassa võlatähe omanikule tsheki ko- gu võlatähe ostusumma kohta. Ost- jal on võimalik vastava teate saat- misega taotleda võlatähe pikenda- mist järgmiseks perioodiks. Võla- tähti saab osta kas isiklikult ehk posti teel Federal Reserve Bank ko- halikest osakondadest või pankadest ja investment broker'itelt. Olulistel põhjustel soovitab autor siiski osta Treasury bill'e otseselt Federal Re- serve Bank osakonnast.

Lähemaid andmeid Treasury bills kohta võib saada Federal Reserv Bank osakondadelt ehk kirjutades järgmisel aadressil:

Bureau of The Public dept., De- partment F, Washington D.C. 20226.

Allakirjutaja loodab, et eeltoodud kokkuvõtlik informatsioon osutub kasulikuks selle lugejatele.

ALFRED PÕLDMETS

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA
K. Päts — 1918.

August Ots kustutati Eesti Komitee liikmeskonnast

STOKHOLM (EPL) — Eesti Ko- mitee asemikekogu peakoosoleku päevakorras oli seekord haruldane punkt: „Liikmete liikmeskonnast kustutamine." Vist esimest korda kasutati põhikirja sätet ühe liikme kustutamiseks, mis näeb ette vasta- va juhatuse ettepaneku ja nõuab vä- hemalt kahe kolmandiku kvoorumi poolthääli.

Seekord esitas väljavõtte Eesti Komitee juhatuse koosoleku vasta- vast protokollist 28. oktoobrist Har- ri Härm, millega kustutamiseks esi- tati liige August Ots.

Asemikekogu 86-st kohalolevast liikmest jäid 10 erapooletuks, üle- jäänud pooldasid juhatuse ettepane- kut ja koosoleku juhataja konstatee- ris selle vastuvõtmist. Põhjustest ei olnud juttu. Aug. Ots on hiljuti Vä- lis-Eesti kirjastusel ilmunud raama- tu autor, mida okupatsiooni propa- gandaleht „Kodumaa" on hoolega ära kasutanud pagulasorganisatsioo- nide ja paguluses viibivate isikute vastu.

Eesti Komitee valis aga ka auliik- meid. Asemike Kogu valis Joh. Un- gersoni ja juhatuse ettepanekul au- esimeheks lahkunu esimehe Hein- rich Marga. Auliikmeteks valiti veel Theodor Künnapas, Elisaveta Järve ja Johannes Veski.

Eestlane mõrvati Torontos?

Möödunud nädala laupäeva pärast- lõunal leiti surnult oma ruumist Ma- dison Ave. 58-aastane Kalju Tomp. Politsei andmetel oli surma põhju- seks löögist pähe tekkinud ajuvigas- tus ja ta oli surnud kas reede õhtul või laupäeva hommikul. Politsei ar- vates võib olla tegu vägivaldse sur- maga. Samas naabruses viis päeva enne seda toimus Suur-Toronto 12- nes mõrv.

Kalju Tomp tuli Kanadasse 1949. a. ja tal e ole teadaolevalt siin sugulasi. Viimased 7 aastat, kui asus elama oma ruumi, mille eest maksis üüri 40 dol. nädalas, elas ta sotsiaal- abist.

Naabrid pidasid teda vaikseks me- heks, kes armastas juua veini.

Brezhnevil oli rabandus

N. Liidu presidendi ihuarst dr. Yevgeny Chazov teatas Moskvas, et president Brezhnevil oli rabandus ületöötamise tagajärjel. Brezhnev on 75 aastane ja teda nähti viimast kor- da avalikkuses 25. märtsil. Lähemad teated tema tervisliku olukorra koh- ta puuduvad.

Kas oma haiguse tagajärjel, või mõnel muul põhjusel, Brezhnev ei soovi kohata president Reaganit eel- oleval suvel vaid kunagi hiljem, et saavutada kokkulepe relvastuse vä- hendamiseks NATO ja Varssavi Pak- ti riikides. President Reagan on avaldanud nõusolekut kohata Brezh- nevi igal ajal ja igas kohas, kus Brezhnev seda soovib, kuid see koh- tumine peab olema hästi ettevalmis- tatud ja andma tulemusi. Oma sei- sukohtade selgitamiseks president Reagan kavatseb esineda pikema sõ- navõtuga UN pleenumi ees juuni- kuul. Tal oleks hea meel, kui Brezh- nev sellest UN koosolekust osa võ- taks.

TÄNAVU SUVEL FINNAIR'IGA SOOME

Võite reisida edukalt Soome – hõlpsamini kui kunagi varem

FINNBUSSI ÄRASÕIDUD

Bussisõidud Mirabeli lennuväljale ja tagasi Torontosse, 25-st eriajast leiate kindlasti sobiva minekuaja juunis, juulis, augustis või sep- tembris, bussisõidu ajal pakume kerget einet, Mirabeli lennuväl- jalt Finnair DC-10 reisilennukiga Helsingi ja tagasi.

	Ärasõit	Tagasisõit	Kestvus
1.	26. mail	16. juun.	21 päeva
2.	26. mail	30. juun.	35 päeva
3.	26. mail	14. juulil	49 päeva
4.	26. mail	25. aug.	91 päeva
5.	30. mail	30. juunil	31 päeva
6.	30. mail	14. juulil	45 päeva
7.	30. mail	28. juulil	59 päeva
8.	30. mail	25. aug.	87 päeva
9.	16. juun.	7. juulil	21 päeva
10.	16. juun.	4. aug.	49 päeva
11.	23. juun.	14. juulil	21 päeva
12.	23. juun.	21. juulil	28 päeva
13.	23. juun.	4. aug.	42 päeva
14.	23. juun.	1. sept.	70 päeva
15.	7. juul.	21. juulil	14 päeva
16.	7. juul.	4. aug.	28 päeva
17.	14. juul.	28. juulil	14 päeva
18.	14. juul.	11. aug.	28 päeva
19.	21. juul.	11. aug.	21 päeva
20.	21. juul.	1. sept.	42 päeva
21.	4. aug.	25. aug.	21 päeva
22.	4. aug.	15. sept.	42 päeva
23.	11. aug.	1. sept.	21 päeva
24.	1. sept.	15. sept.	14 päeva
25.	1. sept.	29. sept.	28 päeva

Hinnad:	Mai & sept. sõidud	Juuni, juuli, aug.
Täiskasvanuile	$763.00	$905.00
Lastele	$382.00	$453.00
Sülelapsed	$77.00	$91.00

10% sissemaksu, mida ei tagasta- ta tuleb maksta koos kohareser- vatsiooniga. Reservatsioon teha, samuti piletihind tasuda vähemalt 30 päeva enne ärasõitu. Loobumi- se juhul piletite ostu järele, välja- arvatud haiguse või surma juhtu- miga, võetakse piletihinnast 25%.

APEX HINDADEGA HELSINGI VÕI STOKHOLMI

Nüüd on Apex lendusid nii Helsin- gisse kui Stokholmi. Finnairi uue sõiduplaaniga on võimalik reisida siit igal kolmapäeval, reedel ja pühapäeval ja tagasi tulla kolma- päeval, laupäeval või pühapäeval.

HINNAD	Mai & sept.	Juunist augustini
Montreal	$ 798.00	$ 987.00
Toronto	894.00	1083.00
Sudbury	974.00	1163.00
Timmins	1062.00	1251.00
Sault Ste. Marie	960.00	1149.00
Thunder Bay	960.00	1149.00
Winnipeg	960.00	1149.00
Regina	1036.00	1225.00
Saskatoon	1036.00	1225.00
Edmonton	1036.00	1225.00
Calgary	1036.00	1225.00

Hinnas ei ole Kanada lennuväljа- maksud $12.50. Apex-hind võimal- dab 7—90-päevase Helsingi reisi. Stokholm on vastavalt 14—90 päe- va. Reis tuleb reserveerida ja maksta vähemalt 21 päeva enne ärasõitu.

AUTODE ÜÜRIMINE

Soome külastuse ajal võib Finnair reserveerida teile auto lennuväljа- le. Auto uurimine nädalas maksab alates $350.00. Iga lisapäev $50.00.

FINNAIRI PUHKUSEPILET

Võite lennata Soomes 15 päeva jooksul piiramatult soome lennu- liinidel. Pileti hind on ainult $235.00.

FINNRAILI PASS

Reisite Soomes raudteepiletiga edukalt ja mugavasti. Pilet õigus- tab reisima piiramatult kõigis rei- sirongides Soome piirides 22 päe- va, 8-päeva pilet maksab $72.00 ja 15-päeva pilet $105.00.

MAJUTUS HOTELLIS

Meie hotellipakend teeb teie ole- mise veelgi hõlpsamaks. Ööbimi- ne 2-inimese ruumis maksab vaid $45.00 ööpäevaks. Võite ööbida kõigis Sokos-hotellides Soomes ja Kalastajatorpas või Intercon- tinentalis Helsingis. Hinda kuulub ka hommikusöök. Hotellipakend on maksev ainult juunis, juulis ja augustist 1982 ja seda võib reser- vecrida Finnairi kaudu.

STOKHOLMI „RISTLEMISED" (CRUISE)

Ainult $189.00 isiku kohta. Nauti- ge 2 ööd kestvat edasi-tagasi reisi üle Läänemere Stokholmi. Veeda- te päeva Stokholmis. Reisihinnas on kabiinimajutus laevas, 2 hom- mikusööki, 2 õhtusööki puhvet- lauast, Stokholmi edasi-tagasi sõi- dud turismibussidel, 2½-tunnine ringsõit Stokholmis. Kui teil on rohkem aega, võite kogeda Stok- holmi „täisristlemist", kus kahe Silja Line laevas veedate unusta- mata õhtu Helsingist Stokholmi ja tagasi. Teil on võimalus veeta 2 päeva ja üks öö Stokholmis, kus majutuskohaks on Hotell Reisen — Gamla Stan'is. Hinna sees on ringreisile lisaks 3 hommikusööki ja 2 õhtusööki puhvetlauast lae- val, hotelli-majutus, kabiini-maju- tus oma mugavustega ja edasita- gasi sõit turismibussiga Stokhol- mis. Reisihind ainult $239.00 isi- kult.

Kõik ülaltoodud eripakkumised müüakse ainult Finnairi Atlandi lendudega koos. Toimige kiiresti, sest 1. aprillist alates hinnad tõu- sevad.

Tähelepanu: kõikide lendude hinnad on kehtivad 1. jaan. 1982 ja võivad muutuda ette teatamata.

Võtke ühendust reisibürooga või Finnair'iga

FINNAIR

Montreal (514) 282-1173 Toronto (416) 362-1511 Vancouver (604) 687-7582

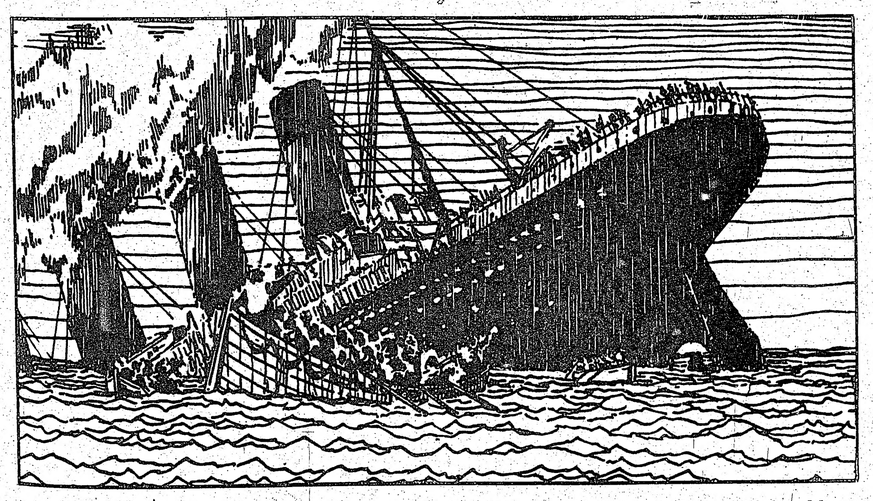

Seitsekümmend aastat tagasi, 15. aprillil 1912 hukkus tolleaegne suurim, moodsam ja luksuslikum reisijatelaev „Titanic" olles oma esimesel teekonnal Inglismaalt New Yorki. Hiigellaev, mille pardal oli 2358 inimest, sõitis lõunapool Newfoundlandi täiskiirusega vastu jäämäge. Koos laevaga uppus neist üle 1500. — Titanic'u meeskonnas oli ka üks eestlane — Keila mees Herman Rägastik, kes oli teiseks masinainseneriks. Ta hüppas merre ja jõudis ujuda päästepaadile, kust leiti ühe 10 tundi hil- jem kohale jõudnud laeva poolt. Mis temast hiljem sai, pole teada, kuid tema õde pr. Korjus (neiu- na Rägastik) suri 1981. a. Rootsis, Uppsalas. — Titanic oli ehitatud merekindlaks, nii et üks laeva- ohvitser julges kinnitada kahtlevale reisijale: „Seda laeva ei uputa isegi Jumal." — „Titanicu" huk- kumist meenutati ajakirjanduses ja Texase õlimiljonäär Jack Grimm teatas, et ta kolmandat korda teeb eeloleval suvel katset vraki tõstmiseks. Arvatakse, et koos „Titanic'uga" läks merepõhja hulk kulda ja kalliskive.

TULUMAKSULEHTEDE TÄITMINE
Mark Tuomola, B.A.
191 Eglinton Ave. E., Toronto, Ruum 206 — Soome Ühis- panga maja. Avatud: esmasp. — reedeni kl. 10—10, laup. 10—3. TEL. 488-1801

EESTLUSE VILJELEMINE PEAEESMÄRK

Eesti Liit Kanadas Esinduskogu koosolek Torontos

Möödunud laupäeval, 17. aprillil kui Ottawas oli just kuninganna Elizabethi poolt proklameeritud uus põhiseadus, mis teeb Kanada iseseisvaks riigiks, astus Toronto Eesti Majas kokku Eesti Liit Kanadas esinduskogu aastakokkutulekuks. Nii otsustas ka esinduskogu sel puhul peaminister P. Trudeaule saata õnnitluskirja selle saavutuse puhul Kanada eesti organisatsioonide poolt.

Järgnevates sõnavõttudes kajastusid mitmesugused probleemid, soovitused ja ettepanekud eesti töö suunamisel ja teostamisel. ELK esimees Vello Hubel märkis, et liidu peaeesmärgiks on eestluse säilitamine. Koosolekust võttis peale Toronto esindajate osa delegaadid Lõuna Ontario keskustest.

TERVITUSKIRI

Esinduskogu valis koosoleku juhatajaks Ermi Soometi ja protokollijaks Ene Runge, mille järele R. Kreem tegi ettepaneku Kanada riigile tervituskirja saatmiseks. V. Hubel aruande tegemisel märkis mitmesugust tegevust nagu rahvusvahelistest koosolekutest osavõttu, liidu bülletääni „Sillase" väljaandmist, panust Ülemaailmsete Eesti Päevade plaanitsemisel, ingliskeelse brošüüri „Estonia" levitamist, ajalootööd, Marie Underi aktuse korraldamist jne. Kassas on raha $1265.

Kanada Eestlaste Ajaloo Komisjoni esimees E. Soomet ja tegevtoimetaja V. Lillakas selgitasid ingliskeelse „Estonians in Canada" ja „Eestlased Kanadas" jatkuteose väljaandmisega seosesolevaid muresid. Raske on materjale kätte saada ühelt kolmandikult organisatsioonide esindajatelt. Ene Runge pani eriti organisatsioonide esindajaile südamele, et see on meie generatsiooni ülesanne ülevaade anda, mida me teinud oleme. KEAK kassa on on praegu $11,599 ja laos 345 Eestlased Kanadas esimest osa. Raamatu hind praegu on ikkagi veel $30.—.

ARUANDED

Mitmed organisatsioonid olid oma aruanded koostanud kirjalikult, mis ette loeti. Teised tegid seda suuliselt. Aruannetest nähtus et Eesti Liidu liikmesorganisatsioonide töö on olnud vilgas, kuid mõnel määral ka murettekitav. Ühiskond vananeb ja noori on organisatsioonide töö juures vähe.

Edaspidise tegevuse tegevuskava osas on liidul kavas sügisel Torontos üritus korraldada eesti perekonna ja kodu teemal. Selle peamiseks organisaatoriks on Malle Laansoo. Ka tõstatati eesti elu uurimuse läbiviimise vajadus, eriti nüüd kui ühiskond seisab muudatuste ees. Samuti jatkatakse „Sillase" läbiviimist ja Kanada eestlase märgimüügi.

Pikemalt oli sõnavõtte ülikooli ealistele eesti keele õpetamise vajadusest. Dr. E. Aruja selgitas Tartu Instituudi samme ja võimalikke samme selles osas. J. Käis leidis, et vanaemad ja vanaisad sageli eemaldatakse perekondadest ja selletõttu jääb lastega eesti keele rääkimine ka väiksemaks. R. Antik leidis, et oleks vaja kindlat inimest eesti keele õpetamiseks. Palju on raha stipendiumideks ühiskonna poolt antud, kuid see tegevus ei ole olnud koordineeritud. H. Oja leidis, et Toronto Eesti Täienduskool peaks rohkem huvi tundma ka vanemate eesti noorte eesti keele arendamise vastu. R. Kreem arvas, et kogu see küsimus vajaks palju suuremat koordineeritud tööd. Plaanitsemist peaksime üheskoos tegema, mitte igaüks omaette. Kutsus organisatsioonide esindajaid sügisel Londoni nõupäevale, et mitmeid küsimusi edasi arendada.

VALIMISED

Revisjonikomisjoni valiti tagasi Egbert Runge, Valdeko Poolsaar ja Joann Saarniit. Ajalookomisjoni valiti Ermi Soomet (esimees), dr. Endel Aruja, dr. Karl Aun, Eino Kuris, dr. Alfred Kurlents, Malle Laansoo, Valdu Lillakas, Hannes Oja, Valdek Pikkand, dr. Vello Salo ja EKN esindaja, kes nimetatakse nim. juhatuse poolt.

Koosolek avaldas Egbert Runge ettepanekul tunnustust juhatusele, ajalookomisjonile ja revisjonikomisjonile tehtud töö eest ja Vello Hubel lõpetas koosoleku omapoolsete tänusõnadega.

Gaidlipkond Põhjala Tütred korraldas möödunud pühapäeval Eesti Majas õnnestunud moenäituse. Pildil mannekeene ja korraldajaid. Vasakult — lipkonna juht Margot Nortmaa, teadustaja Kristiina Valter, mannekeenidena esinenud Selina Reiman, Riina Kaunismaa, Viveca Rasins, Pia Kiilaspea, Cindy Härm, Linda Roosipuu, Ellen Valter, Silvia Vaikla, nõuandjad Viivi Vahtra ja Ene Rannala, Oona Mällo, Kalli Hubel. (Lähemalt moenäitusest järgmises lehes) Foto — Erik Liigand

1. mail protestidemonstratsioon Ottawas

Euroopa Ikestatud Rahvaste Kanada Komitee korraldab rahvusgruppide koostööl laupäeval, 1. mail Ottawas protestidemonstratsiooni Vene saatkonna ees seal 1. mail peetava vastuvõtu ajal.

Torontost sõidavad demonstratsioonile suuremate rahvusgruppide liikmed bussidega, mis väljuvad Ukraina kiriku juurest 1490 Markham Rd. (Highway 401 juures) täpselt kell 9 hom. Esimese üritusena Ottawas on kell 3 p.l. algav demonstratsioon parlamendihoone ees. Sellel meeleavaldusel kõnelevad Kanada erakondade esindajad. Demonstratsiooni juhtmõtteks on „Kõigi ikestatud riikide solidaarsus". Parlamendihoone eest siirdutakse rongikäigus Vene saatkonna ette, mida piketeeritakse pikema aja jooksul. Piketeerimine kestab kuni kella 6-ni p.l., mil alustatakse tagasisõitu Torontosse. Ottawast pärit demonstreerijad piketeerivad veel kauemini. Demonstratsioonist osavõtjaid läheb Ottawasse peale Toronto ka veel Montrealist.

Eestlased sõidavad demonstratsioonile Torontost mitme autoga. Kui osavõtjaid on suuremal arvul, siis üüritakse buss. Isikuid, kes kavatsevad Ottawa demonstratsioonist osa võtta, palutakse sellest teatada EKN büroole, tel. 465-2219. Demonstratsiooni korraldajad soovivad eriti, et rahvusgruppide noorema generatsiooni liikmed arvukamalt sellest kommunismivastasest meeleavaldusest osa võtaksid.

EESTLASED KANADAS JÄTKUTEOSE VÄLJAANDMINE HILINEB

Ainult kolmandik materjali koos

Kanada Eestlaste Ajaloo Komisjon (KEAK) pidas 7. aprillil Toronto Eesti Majas järjekordse peakoosoleku kus selgus, et Eestlased Kanadas jätkuteose väljaandmine hilineb, kuna koos on vaid kolmandik materjali.

Koosolekut juhatas KEAK esimees E. Soomet ja osa võtsid: R. Antik, E. Aruja, E. Kuris, V. Lillakas, H. Oja, V. Pikkand, E. Runge ja V. Salo. Kolm liiget puudusid — K. Aun, A. Kurlents ja M. Laansoo.

Koosolek avatud, kinnitati eelmise koosoleku protokoll ja laekur E. Kuris andis ülevaate 1981 aasta sissetulekutest ja väljaminekutest. Selgus, et „Eestlased Kanadas" esimesest väljaandest on veel laos müügiks 345 köidet. Nende saadaval olevate raamatute müügist loodetakse saada abi jätkuteose väljaandmiseks. Kuna komisjoni liikmete töö toimus tasuta, siis olid mööndunud aasta asjaajamise kulud ($41.08) ja muud väljaminekud ($29.24) minimaalsed ja KEAK on end hästi majandanud.

VÄLJAANDMINE HILINEB

Toimetaja V. Lillakas andis üksikasjaliku ülevaate möödunud aasta tegevusest ja esitas „Eestlased Kanadas" jätkuteose 1982 aasta tegevuse raamkava, mis oligi arutluste keskpunktiks. Selgus, et raamatu väljaandmine hilineb kuna plaanitsetud ajatabelist polnud võimalik kinni hoida. Eriti raskeks on osutunud informatsiooni ja ajaloolise algmaterjali kogumine. Näiteks 16 teada olevale Eesti Seltsile välja saadetud üleskutsele on siiani vastatud ainult kümne seltsi poolt mis on umbes 62 protsenti vajatavast informatsioonist. Seega on andmete puudumine olnud teguriks mis on aeglustanud autorite tööd. Kuna andmete kogumine ja talletamine toimus väga aeglaselt, siis tekkis küsimus kas meie ühiskonna huvi on tehtava töö vastu langenud või on mingi organiseerimisviga mis tõkestab töö edukust?

Tänaseni on toimetusse saabunud 18 käsikirja. See on peaaegu üks kolmandik kavatsetud jätkuteose artiklitest. Umbes kolmandik artikleid on autorite andmeil lähemal ajal valmimas. Ülejäänud 20 artiklit (seega 33% käsikirjadest), kuigi juba aasta tagasi lubatud, on arvatavasti veel alles algastmes või mustandi vormis. Just nende käsikirjade puudumise tõttu tuleb varem ettenähtub trükkimise tähtpäev edasi lükata.

PUUDUS ABIJÕUDUDEST

Peale käsikirjade probleemi on toimetuse tööd aeglustanud vilunud abijõudude puudus. On vähe neid kes on valmis oma aega ohverdama tasuta selle ajaloo raamatu väljaandmiseks. Abijõudusid vajatakse nimede ja algmaterjali kontrollimiseks. Kuigi masinakirja töö on tasutav on isegi vilunud masinakirjutaja leidmisega raskusi.

Probleemide peale vaatamata jätkub toimetuse töö pidevalt ja dr. A. Kurlentsi poolt trükiks korrigeeritud artiklite arv suureneb.

Koos jätkuteosega antakse välja ka ingliskeelsed kokkuvõtted artiklitest — resumeed. Need on nii varem ilmunud kui ka väljaantavast ülevaateks, asjahuvilistele. Ka see töö on alles algastmes. Ingliskeelse osa toimetajale V. Pikkandile on tõlkijalt O. Müllerbeckilt saabunud 6 resumeed, kuna üle kahekümne artikli ootab tõlkimist ja suurem osa jätkuteose resumeedest on alles kirjutamata.

Töörohke koosoleku lõpul arutati veel kohapeal ülesse tõstetud päevaküsimusi ja kuna senised komisjoni liikmed nõustusid komisjonis edasi töötama, siis võeti vastu otsus, et senised 12 KEAK liiget esitatakse Eesti Liit Kanadas esinduskogule uuesti ametisse kinnitamiseks.

Aeg

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks, — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Diapositiivid Lõuna-Ameerikast

Advokaat, maailmarändur ja fotokunstnik Enn Alfred näitab pühapäeval, 25. aprillil Toronto baptisti kirikus valguspilte kolmest Lõuna-Ameerika riigist — Panama, Columbia ja Ecuador. Nimetatud maid külastas adv. Alfred, koos abikaasa Wendyga, möödunud aastavahetusel ja seal ülesvõetud diapositiivid tulevad 25. aprillil õhtul esmakordselt näitamisele eestlastele. Õhtu algab kell 6.00 ja selle esimeses pooles laulab sopran Jo-Ann Kahu Charles Kipperi klaverisaatel. Kuna Malvinas saarte kriisi tõttu on Argentiina ja teised Lõuna-Ameerika riigid praegu maailma tulipunktis, siis peaks pühapäevane üritus huvi pakkuma laiemale eestlaskonnale. Sissepääs Lõuna-Ameerika diade õhtule on tasuta. Kõik on lahkelt kutsutud.

Skautluse suurjuubelite kalendaarium

Käesolev ja järgnev aasta oma sündmusilt kujunevad skautluse suurjuubelite aastateks.

Esimese juubeli tähtpäevana ilmus skautluse rajaja lord Baden-Powelli 125. sünnitähtpäev 22. veebruaril. Selle eel on juba ilmunud ka uus raamat skautluse rajajast — „Footsteps of the Founder" (Rajaja jalajäljendid). Asjahuvilistele on raamat saadaval allakirjutanult ($5.- koos saatekuluga).

Järgnev suursündmusena esineb õieti Eesti skautluse rajamise 70. aastapäev. Esimene Eesti skaudirühm rajati Pärnus 1912. a. kevadsuvel. Seda tuleks märkida jüripäeva koondusil. Kuid selle tähistamine langeb tõenäoliselt meie skaudi/gaidi suvilaagritele. Ka sellekohase suurema ülevaate-näituse korraldamine on võimalik.

Teatavasti maailma skaudiliikumise 75. aastapäev langeb augustikuule. Skaudiliikumise tähistamise algust loetakse liikumise rajaja Baden-Powelli korraldatud esimest katselaagrit 20 poisiga 1907. a. augustil Lõuna-Inglismaal, Brownsea Island saarel. Sealt see liikumine levis spontaanselt, esijoones Inglismaal. Ja tänapäeval on maailmas 16 miljonit skauti, rohkem kui 150 maal ja territooriumil. Ka selle suursündmuse tähistamine on samuti eelistatud ka meie skaudi/gaidi suviste laagrite puhul.

Skautide Maailmabüroo ja Komitee on otsustanud 75. aasta juubeli tähistamist pidada kahel aastal. Nõnda leiab 1983. aastal aset Kanadas 4.—14. juulini maailma suurimaid — XV — jamboreid, sedakorda juubeli jamboreena. See teostub Lääne Kanadas — Calgary, 40 km Albertast ida pool. Osavõtjaid, vanuses 14—18 aastates, ühtekokku 15,000—20,000 skauti 80—100 maadelt. Ka tüdruk-skautide osavõtt on võimalik maadelt, kus nemad on sedamööda registreeritud.

Skautluse suurjuubeli sündmusist püüan edaspidi vajalikku lähemalt informeerida.

HERBERT MICHELSON

Ilmusid müügile heliplaat ja kassett, lastele:

„Lauluaasta Göteborgi Eesti Koolis"

Hind à $11.00 pluss Ont. müügimaks 7%. Postiteel tellides saatekulu heliplaadilt $1.65, kassetilt 90 c.

müügil „Meie Elu" talituses

958 Broadview Ave., Toronto, Ontario, M4K 2R6

marimekko®

fashions & fabrics at

Corinna

110 Cumberland Street, Toronto.

416-961 9867

now also at

ellen niemi

3239 Yonge Street ● Toronto

416-485-3757

TIINA MITT OLI VÕRRATU

Muusikamaailmas paistavad silma ja helendavad rida suuri heliloojaid. Kuigi meid lahutab neist pikk aastate rida, aastasadugi, on nad tänapäeval veel ületamatud. Nad on muutunud klassikuiks, suurematuiks ning seisavad aukohal kontsertlavadel oma loominguga Neile omistatakse suurimat tähelepanu konservatooriumeis ja muusikaülikoolides. Korraldatakse suuri rahvusvahelisi muusikavõistlusi nende helitööde interpreteerimisel.

Klaveri alal suurimad nimed on Johann Sebastian Bach (1685—1750) ja Franz Liszt (1811—1886), esimene saksa, teine ungari muusik. Mõlemad oma heliloominguga ja tehnilise virtuooslikkusega jätnud endist Euroopa muusikakultuuri parimad saavutised.

Pühapäeval, 18. aprillil kuulsime neid mõlemaid nimetatuid kontserdil Tartu College'i saalis, pianisti Tiina Mitt'i esitusel. Noorel pianistil on pikk ja hea õppetegevus seljataga. Ta on lõpetanud Kuningliku Konservatooriumi Torontos 1976 kraadiga A.R.C.T. (First Class Honours) ja Toronto Ülikooli muusikafakulteedi kontsert pianistina (Piano Performance) ning on lõpetamas Western Ülikooli juures muusika magistri astme taotlust. Lisaks õppinud kolm suve perioodi Euroopas kuulsas musikaakadeemias „Mozarteum" professorite W. Wolf'i ja C. Zecchi juures.

Tiina Mitt mängis kava esimesel poolel Bachi raskemat ja täiuslikumat helitööd „Goldberg Variationes", milles kolmkümmend variatsiooni ja kaks aariat üle pooletunnilises esituses. Neil variatsioonidel pole algust ega lõppu, kuid neid ühendab haarav musikaalsus ja see suurteos on ülesehitatud raskemate tehniliste käikudele, kusjuures käed peavad kiirel nootide vahetusel mängima õige sageli risti. Solist tõlgendas Bachi imestusväärse osavusega ja üleolekuga ületas rasked tehnilised nõuded, mida helilooja seadnud. Pole siis imestada, et see Bachi helitöö harvemini pianistide programmis esineb. Meie pianist aga saanud oma lõpukontserdil ülikoolis neljalt professorilt üldhinde 90, mis erakordselt kõrge Bachi esitamisel.

Kava teises osas pianist esitas Liszti kuulsa „Hungarian Fantasy", milline originaalselt kirjutatud klaverile orkestri saatel. Vähematel lavadel esitamiseks aga orkestri osa seatud ja kohandatud saatena teisel klaveril. See ungari fantaasia on Liszti üks romantilisemaid helitöid, nõudes jällegi solistilt peenetundelist head tehnikat väga meloodilise tõlgendusega, kus võiks öelda, et ungari rahvaviisid on musikaalselt ühendatud fantaasialikuks klaveripalaks.

Solist oli võrratu, kaasa elav ja Liszti temperamenti tunnetav. Sujuvalt hea oli solisti saatev „orkestratsioon" teisel klaveril Madis Kreemi tegevusel. Madis on lõpetanud samuti konservatooriumi kõrgema klaveriklassi kursuse kiitusega (First Class Honours). Seejärele jatkanud õppimist tehnilisel alal, lõpetades Torontos ja Montrealis ülikoolid ning omab magistri kraadi, kuid on seekõrval end edasi arendanud muusikas. Kontserdi nõudliku osa täitis ta heas koosmängus solistiga.

R.A.

☆

ÕIENDUS. Liina Purje kontserdi kirjelduses (M.E. nr. 15) on juhtunud eksitav viga. Laulu „Ma lapsena jäin kodutuks" autoriks pole M. Lüdig, vaid Priit Ardna. Vabandame eksitust.

CondoMart Real Estate Ltd. (Realtor)

Korterid, kondomiiniumid, majad — üürimine, hindamine

Tapani Kinnunen

Sales Representative

Büroos 482-4888 kodus 481-8682

2488 Yonge St. Toronto, Ont. M4P 2H5

USUTEADUSLIK INSTITUUT

V õppeaasta loengute intensiivne periood 6–20 juunini 1982

Toronto Peetri koguduse ruumides.

Juhataja prof. dr. A. Võõbus, administraator piiskop K. Raudsepp, kes mõlemad on ka lektorid.Peale nende loevad mag. Rudolf Kiviranna, dr. Roman Toi, õp. W. Koppermann ja teised. Kõigil, ka endistel õpilastel, registreerida piiskopile aadressil: Box 291, Jordan Station, Ont. Canada, L0R 1S0 kuni 15. maini 1982. Osavõtu maks $40.—. Hea majutamise võimalus Tartu Colleges.

Kes ja Kus

☆ **Vancouveri maaklerfirma Pemberton Securities Ltd. metsasaadustе ekspert Jaak Puusepp andis ülevaate selle ala aktsiaturu väljavaadetest Toronto hommikulehes „The Globe and Mail". Pikem jutuajamine ilmus majandusosas koos pildiga.**

☆

☆ Oma aktiivse osavõtu tõttu Kanada kultuurielust ning mitmekultuurilistest aktiviteetidest — kaasa arvatud 5 aastat Kanada Mitmekultuurilises Nõuandvas Kogus —, esineb Valve Andre nimi kops eluloo- ja tegevuskirjeldusega Kanada esinduslikus teatmeteoses „Canadian Who's Who" („Kes on kes Kanadas").

Fraternitas Estica pere ülesastum

KORPORATSIOON F 75-AA

Iga inimese vaimne pale on erinev ja see kehtib ka iga akadeemilise ül õpilasorganisatsiooni kohta. Aja ja ruumi ning ühiskondlikud võimutegurid võivad küll neid standardiseerida, ent mitte kunagi sarnastada. Kas saadakse luua inimesest või mõnest ühikust tõetruu portree ainult fotograveerimise kaudu? Tuleb osata vaadata sissepoole ja näha, mis sünnib samaaegselt keskkonnas, kus eksisteritakse. Ma püüan luua juubilarist mosaiikpannoo. Antropoloogiline pärivuslikkus, ühiskondlik võimukorraldus, ... eneseotsingute idealism ja reaalsus, ideoloogiliste eesmärkide taotlused ning nende võimaluste ärakasutam'se oskus on materjaliks minu pannoole. Aga pisut rohkemat — see ei ole tarbunud materjalikogu, vaid taotleb ka homsepäeva mõtestamist.

VALISTUNNUSED

Kolmevärviline sinine-roheline-valge vapp, tekkel ja pael. Vapp on kilbikujuline, mille ülemise osa sinisel põhjal on kuldtähtedega lipukiri: „Teos õiglane ja vahvas, ustav Sulle, Eesti rahvas." Parempoolsel rohelisel põhjal on sirkel. Sirkel on põimik algustähtedest — vivat, crescat, floreat korp! Fraternitas Estica Vapi vasakpoolsel osal valgel põhjal on asutamispäev ümbritsetud ketist millel 16 lüli, mis sümboliseerivad asutajate liikmete arvu. Muide Eesti Korporatsioonide Liitu kuulub 12 Kolmel neist on ühine lipukiri (üks köige eest, kõik ühe eest) ja teiste on see kolmesõnaline. Korp! Fraternitas Estica lipukiri on omapärane — esimene osa haarab isiksuse tublidust, teine aga trudusevannet oma rahvale. Lipulaulus antakse igale värvile sümbooline tähendus ja lau ise lõpeb sõnadega: „Isamaa mu li puga, ela, kasva, õitse sa."

ASUTAMISLUGU

Korp! Fraternitas Estica on esimene Eesti pinnal asutatud korporatiivse mõtteraamistikuga ainul eesti rahvusse kuuluvaist liikmeis koosnev mees-korporatsioon.

Esimene Eesti Laulupidu 1869 o võimas tuulepuhang, mis pani hõguma meie rahva hinges tuha a olevad söed, tekitades sellest sama väärsuse ja rahvusliku enesteleidm se leegitsevad tulesambad. Enami eesti haritlaskonda kuulusid võõra tesse korporatsioonidesse. Neis pu dus rahvuslik elutunnetus. Pära laulupidu tuldi kokku „Kalevipoj õhtute" nime all. Selle südamik moodustasid korporandid, kelle eesmärgiks oli luua puht-eesti ko poratsioon. Haritlaste tolleaegn omavaheline suhtlemine baseer väga tugevalt korporatsiooni kuul mise tasemel. Mitmekordsed üri sed oma korp. loomiseks nurjusi Et kokkutulekuid kuidagi legalise rida, siis koondis registreerus Tar Ülikooli juures 4. veebr. 1883 teadu liku seltsina, millest hiljem tekk Eesti Üliõpilaste Selts. Aastakümn te pikkust ebaõnnestumist trotsid õnnestus korp! Fraternitas Estic siiski saada luba Vene haridusm nistrilt 9. apr. 1907. 26. apr. (uuck 7. mail) 1907 asetasid eestseisuse li med Tartu Ülikooli rektori juure olekul tema ametruumis värvitekl pähe ja ilmusid neis avalikkuse fo rumile. Seda tähtpäeva loetakse asutamispäevaks.

KAJASTUSI AVALIKKUSE TEADVUSES

Läti korp! Lettonia loodi juba 18 Tartus ja eesti korp! Vironia 19 Riias. Need olid oma rahvuskeha kaugel võõral pinnal ega saan oma rahva elumõtestust juhtiv suunata. Seepärast esimese ce korp. loomine Tartus, meie vaim elu tsentrumis, mõjus julgustav meie rahvuslikele pürgimuste Balti-Saksa korporatsioonide ja is osa meie oma ajakirjandusest su tusid ebasõbralikult ning tekita provokatiivseid süüdistusi. Ko Fraternitas Estica suutis kõike se oma väärika käitumisega päreeri mis andis hoogu, et peatselt tek ka teine samalaadiline üliõpilas o Tartus — korp! Sakala.

1. mail protesti-demonstratsioon Ottawas

Euroopa Ikestatud Rahvaste Kanada Komitee korraldab rahvusgruppide koostööl laupäeval, 1. mail Ottawas protestidemonstratsiooni Vene saatkonna ees seal 1. mail peetava vastuvõtu ajal.

Torontost sõidavad demonstratsioonile suuremate rahvusgruppide liikmed bussidega, mis väljuvad Ukraina kiriku juurest 1490 Markham Rd. (Highway 401 juures) täpselt kell 9 hom. Esimese üritusena Ottawas on kell 3 p.l. algav demonstratsioon parlamendihoone ees. Sellel meeleavaldusel kõnelevad Kanada erakondade esindajad. Demonstratsiooni juhtmõtteks on „Kõigi ikestatud riikide solidaarsus". Parlamendihoone eest siirdutakse rongikäigus Vene saatkonna ette, mida piketeeritakse pikema aja jooksul. Piketeerimine kestab kuni kella 6-ni p.l., mil alustatakse tagasisõitu Torontosse. Ottawast pärit demonstreerijad piketeerivad veel kauemini. Demonstratsioonist osavõtjaid läheb Ottawasse peale Toronto ka veel Montrealist.

Eestlased sõidavad demonstratsioonile Torontost mitme autoga. Kui osavõtjaid on suuremal arvul, siis üüritakse buss. Isikuid, kes kavatsevad Ottawa demonstratsioonist osa võtta, palutakse sellest teatada EKN büroole, tel. 465-2219. Demonstratsiooni korraldajad soovivad eriti, et rahvusgruppide noorema generatsiooni liikmed arvukamalt sellest kommunismivastasest meeleavaldusest osa võtaksid.

marimekko®

fashions & fabrics at

Corinna

110 Cumberland Street, Toronto

416-961 9867

now also at

ellen niemi

3239 Yonge Street ● Toronto

416-485-3757

Kes ja Kus

★ Vancouveri maaklerfirma Pemberton Securities Ltd. metsasaaduste ekspert Jaak Puusepp andis ülevaate selle ala aktsiaturu väljavaadetest Toronto hommikulehes „The Globe and Mail". Pikem jutuajamine ilmus majandusosas koos pildiga.

☆

★ Oma aktiivse osavõtu tõttu Kanada kultuurielust ning mitmekultuurilistest aktiviteetidest — kaasa arvatud 5 aastat Kanada Mitmekultuurilises Nõuandvas Kogus —, esineb Valve Andre nimi koos eluloo- ja tegevuskirjeldusega Kanada esinduslikus teatmeteoses „Canadian Who's Who" („Kes on kes Kanadas").

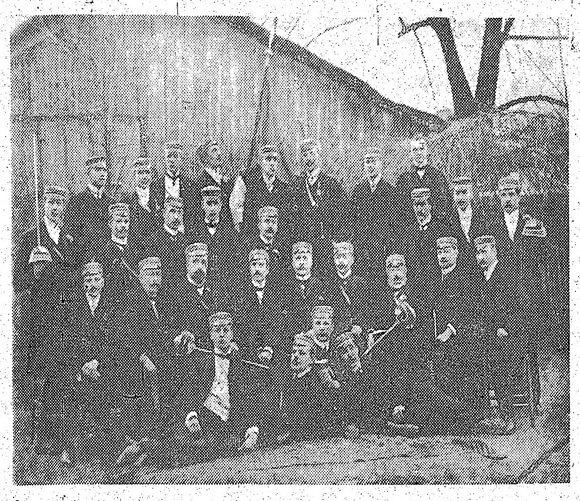

Fraternitas Estica pere ülesastumise päeval 9. mail 1907. a.

KORPORATSIOON FRATERNITAS ESTICA 75-AASTANE

Iga inimese vaimne pale on erinev ja see kehtib ka iga akadeemilise üliõpilasorganisatsiooni kohta. Aja ja ruumi ning ühiskondlikud võimutegurid võivad küll neid standardiseerida, ent mitte kunagi sarnastada. Kas saadakse luua inimesest või mõnest ühikust tõetruu portree ainult fotograveerimise kaudu? Tuleb osata vaadata sissepoole ja näha, mis sünnib samaaegselt keskkonnas, kus eksisteritakse. Ma püüan luua juubilarist mosaiikpannood. Antropoloogiline pärivuslikkus, ühiskondlik võimukorraldus, ... eneseotsingute idealism ja reaalsus, ideoloogiliste eesmärkide taotlused ning nende võimaluste ärakasutamise oskus on materjaliks minu pannoole. Aga pisut rohkemat — see ei ole tardunud materjallkogu, vaid taotleb ka homsepäeva mõtestamist.

VALISTUNNUSED

Kolmevärviline sinine-roheline-valge vapp, tekkel ja pael. Vapp on kilbikujuline, mille ülemise osa sinisel põhjal on kuldtähtedega lipukiri: „Teos õiglane ja vahvas, ustav Sulle, Eesti rahvas." Parempoolsel rohelisel põhjal on sirkel. Sirkel on põimik algustähtedest — vivat, crescat, floreat korp! Fraternitas Estica. Vapi vasakpoolsel osal valgel põhjal on asutamispäev ümbritsetud ketist, millel 16 lüli, mis sümboliseerivad asutajate liikmete arvu. Muide Eesti Korporatsioonide Liitu kuulub 12. Kolmel neist on ühine lipukiri (üks kõige eest, kõik ühe eest) ja teistel on see kolmesõnaline. Korp! Fraternitas Estica lipukiri on omapärasem — esimene osa haarab isiksuse tublidust, teine aga trudusevannet oma rahvale. Lipulaulus antakse igale värvile sümboolne tähendus ja laul ise lõpeb sõnadega: „Isamaa mu lipuga, ela, kasva, õitse sa."

ASUTAMISLUGU

Korp! Fraternitas Estica on esimene Eesti pinnal asutatud korporatiivse mõtteraamistikuga ainult eesti rahvusse kuuluvaist liikmeist koosnev mees-korporatsioon.

Esimene Eesti Laulupidu 1869 oli võimas tuulepuhang, mis pani hõõguma meie rahva hinges tuha all olevad söed, tekitades sellest samaväärsuse ja rahvusliku eneseleidmise leegitsevad tulesambad. Enamik eesti haritlaskonda kuulusid võõrastesse korporatsioonidesse. Neis puudus rahvuslik elutunnetus. Pärast laulupidu tuldi kokku „Kalevipoja õhtute" nime all. Selle südamiku moodustasid korporandid, kellede eesmärgiks oli luua puht-eesti korporatsioon. Haritlaste tolleaegne omavaheline suhtlemine baseerus väga tugevalt korporatsiooni kuulumise tasemel. Mitmekordsed üritused oma korp. loomiseks nurjusid. Et kokkutulekuid kuidagi legaliseerida, siis koondis registreerus Tartu Ülikooli juures 4. veebr. 1883 teadusliku seltsina, millest hiljem tekkis Eesti Üliõpilaste Selts. Aastakümnete pikkust ebaõnnestumist trotsides õnnestus korp! Fraternitas Estical siiski saada luba Vene haridusministrilt 9. apr. 1907. 26. apr. (uuek.j. 7. mail) 1907 asetasid eestseisuse liikmed Tartu Ülikooli rektori juuresolekul tema ametruumis värviteklid pähe ja ilmusid neis avalikkuse foorumile. Seda tähtpäeva loetakse ka asutamispäevaks.

KAJASTUSI AVALIKKUSE TEADVUSES

Läti korp! Lettonia loodi juba 1882 Tartus ja eesti korp! Vironia 1900 Riias. Need olid oma rahvuskehast kaugel võõral pinnal ega saanud oma rahva elumõtestust juhtivalt suunata. Seepärast esimese eesti korp. loomine Tartus, meie vaimuelu tsentrumis, mõjus julgustavalt meie rahvuslikele pürgimustele. Balti-Saksa korporatsioonide ja isegi osa meie oma ajakirjandusest suhtusid ebasõbralikult ning tekitasid provokatiivseid süüdistusi. Korp! Fraternitas Estica suutis kõike seda oma väärika käitumisega pareerida, mis andis hoogu, et peatselt tekkis ka teine samalaadiline üliõpilas org. Tartus — korp! Sakala.

LIIKMESKOND JA TEADUSHARUD

Esimesil aastail koosnes see enamikus arsti- ja usuteadlastest. Kujukas näide — meie auvilistlastest on 12 arsti-, 4 usu- ja 3 õigusteadlast. Viimaseil aastail ühines hulgaliselt ka majandus- ja õigusteadlasi. Maapaguluses liitus ülekaalukalt täppis- ja inseneriala teadlasi.

POLIITILINE KREEDO

Korp! Fraternitas Estica kui tervik või enamus neist ei ole erinevatel ajajärkudel eesti ühiskondlikus elus ennast sidunud ei ühegi parteipoliitilise või rahvuspoliitilise programmi või vooluga. Nii on auvil! Konstantin Päts mitmekordse riigivanemana ja esimese presidendina kuulunud põllumeeste pol. parteisse kuna auvil! Friedrich Akeil riigivanemana kuulus kristlikku rahvaerakonda. Ka haridusministrid Heinrich Bauer ja Nikolai Kann ei kuulunud ühte ja samasse parteisse. Vilistlaskokku on kuulunud hulk teadlasi ja nii paljudel ühiskondlikel aladel juhtivalt tegutsenud isiksusi. Üldiselt võib nentida, et korp! Fraternitas Estica ühtehoidlikkust on mõjutanud progressiivne parempoolne elutunnetuslik filosoofia.

RIIGIKAITSELINE SUHTUMINE

Korp! oli üks esimeste hulgas, kes otsustas in corpore vabatahtlikult astuda vabadussõtta kusjuures oli imperatiiviks, et tuleb liituda rindeväeosaga vanusele ja tervisele vaatamata. Samasugune otsus tehti ka pärast 1. dets. 1924 mässukatset astuda kaitseliidu koosseisu. Vabadussõjas langes neli liiget ja 14-le annetati vahvuse ja teenete eest Vabadusristid. Ka II maailmasõjas võideldi relvaga käes oma kodupinna kaitsel. Nii paljud said vapruse eest vastavaid aumärke, kusjuures kolonel vil! Alfons Rebasele annetati Riiütlirist Tammelehtedega.

TOLERANTSUS JA RIVALITEET

Akad. intiimorg. eluaegse vendluse printsiibil peab arvestama oma arvulist suurust. Enne riiklikku iseseisvust (1918) sellenäoliste org. omavaheline rivaliteet oli sallivuse ja vastastikkuse tolenrantsuse pinnal, sest ühisvaenlaseks oli Balti-sakslus ja tsaari-Vene ülemvõim. Kui olime saavutanud pikkade sajandite unistuse täitumise — omariiklisuse, siis olukord muutus hoopis teiselaadiliseks. Asutati hulk uusi üliõpilasorg. millede lähtealus oli väga erinev. Näiteks: vähemusrahvused, vabadussõjast osavõtnud, parteipoliitiline programm, vaimsete huvide ühtlus, maakondlik kuuluvus etc. Riiklik võimusuveräänsus vabastas akad. org. rahvuspoliitilisest ja osaliselt ja rahvuskultuurilisist kohustusist. Vabadust kasutati täie sõõmuga — sageli pillavalt ja plaanitult. Usk oma võimetesse otsingutetahtlikkus ja härrasmehelikkus oma käitumises — kõik see kujundas teataval määral väga erineva ja vastuolulisuse tausta. Juba varem loodud Eesti Korporatsioonide Liidule (EKL) rajatakse vastukaaluks Eesti Üliõpilaste Seltside Liit. Nähti väliseid vormiliselt tajutavaid erinevusi, kuid ei tunnetatud hoopis suuremaid ja põhilisi ühiseid veendumusi meie rahvuslikus eneseteostuses. See muretu vabaduse puberteedi ajastu akad. peres õnneks osutus lühikeseks. Eluröömsuses sai primaarseks tööröörn, töökusega saavutati hariduslikku kõrgust ja paremaid töökohti. Korp! Fraternitas Estica oli esimeste hulgas kes püüdis vabaneda meile võõrastest korp! kommetest ja rõhutas järjekindlusega üksikiku eetilise väärtuste sivendamist. Oldi väga tagasihoidlik ülikooli lõpetanute kopteerimisega vilistlaskogusse. On peetud tõeks, et harmoonilise ja iseteadliku vendlusorganisatsiooni püsivuseks on vajalik iga üksikliikme isiklik tublidus. Enesekasvatuslikult eetiliste ja moralsete väärtustega isik peab muutuma organisatsioonis võrdväärseliseks partneriks ja komponendiks, mitte aga sulama koguni numbriks.

Seepärast olid noorliikmete (rebaste) coetused arvuliselt piiratud.

EKL vilistlastekogu raamis presideeris 1938/1939 korp! Fraternitas Estica Tartus. Selle esimeheks oli Tartu Ringkonnakohtu esimees auvil! Ernst Hansson, kes algatas ürituse, et leevendada üliõpilasorg. rivaliteetsust. Seltide Liitu esindas Riigikohtu prokurör Richard Rägo. Rohkearvuline koosolek toimus korp! Fraternitas Estica ruumides Aia tänaval. Sellel koosolekul avaldati mõtteid nende aspektide üle, mis meid ühendab rahvuslik-riiklikus eneseteostuses. Väga võimalik, et juba siis alateadvuses aimati, et suured ja pöördelised rahvusvahelised sündmused on algamas.

KORP! FRATERNITAS ESTICA MAAPAGULUSES

1939/40 oli koosseisus ligilähedal 450 nime. Okupatsiooni aastail kaotas konvent umbes 1/3 ja vabasse maailma pääses ligikaudu 200 liiget. Praegune koosseis on ületanud juba 400 piiri. Tervikluse säilitamise huvides on loodud asupaigamaades koondised ja osakonnad. Roteerimise korras üks koondis koordineerib globaalses ulatuses korp. tegevust. Juubeliaastal on selleks Kanada koondis Torontos. Niisugune ühtehoiuvorm kehtestati juba 1946 Rootsis.

Kanada koondis on üks elujõulisemaid tänu sellele, et Suur-Toronto orbiidis eluneb hulk frater esticusi. Koondis rajas juba 1951 õppefondi, mille põhikapitaliks on umbes 6000 dollarit. Õppelaenu on paljud kasutanud oma õpingute lõpetamiseks kõrgemais õppeasutistes. Hulk frater esticusi osalevad aktiivselt noorsootöö organiseerimisel, kultuuriloomingu viljelemisel ja samuti ka vabadusvõitluse alal. Eesti Vabariiki esindab Ilmar Heinsoo. Ülemaailmse Eestlaste Kesknõukogu esimeheks on Lembit Savi ja Eestlaste Kesknõukogu Kanadas (EKN) esimeheks on Laas Leivat. Loetelu nõuaks veel paljude nimede märkimist, ent olgu siski teadmiseks paar seika.

EKN viimastel valimistel 45 liikmelisse koosseisu (1981—1985) eestlaskond Kanadas andis mandaadi tervelt 13-le frater esticusele, kellede hulgas on hulk noorema põlvkonna liikmeid. See on julgustav ja rõõmutekitav nähe, et konvendis on suudetud sujuvalt ehitada sild põlvkondade vahele või nagu teatejooksus mõttepulk üleantud puhanud edasivõitlejale.

Noorem põlvkond on vaba müüdist nagu oleks veel ka paguluses seltside ja korporatsioonide vahel ideoloogilised erinevused rahvusliku eneseteostuse rakendamisel. Võime loota, et noorem generatsioon korp! Fraternitas Estica poolt 1938. a. Tartus algatatud üritust teoks püüab rakendada eestluse püsivuseks ka üle raskete aegade.

HARALD TEDER

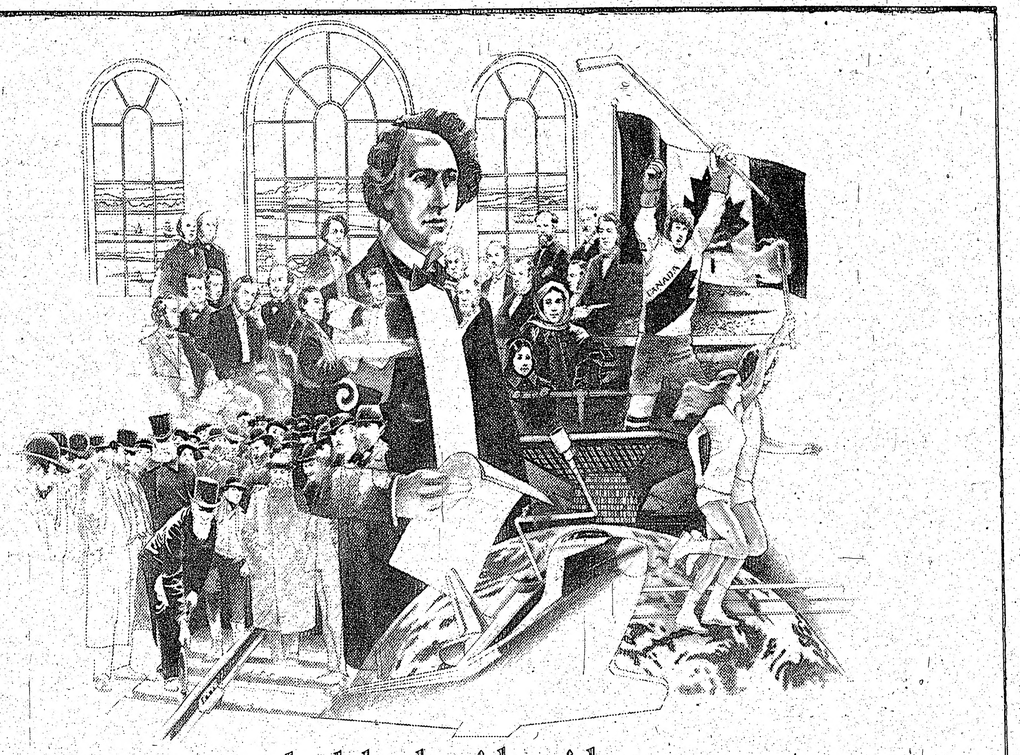

Just as we can look back with pride on our past, we can now look with pride to our future.

Canada now has its own Constitution with the traditional rights and freedoms we once took for granted.

Today we can truly say, the future belongs to us.

The Canadian Constitution and the Canadian Charter of Rights and Freedoms

If you would like to receive more information check off the boxes below and complete the address form.
See for yourself exactly what the Constitution and the Charter of Rights and Freedoms means to you and to the future of Canada.

- ☐ The Canadian Constitution
- ☐ The Canadian Constitution Highlights
- ☐ The Constitution and You
- ☐ The Canadian Charter of Rights and Freedoms
- ☐ The Canadian Charter of Rights and Freedoms A Guide for Canadians
- ☐ Please add my name to your mailing list.

Government of Canada / Gouvernement du Canada

Send to:
Publications Canada,
Box 1986,
Station B,
Ottawa,
K1P 6G6

Name

Address

City Province

Postal Code

Information to be supplied in:
☐ English ☐ French

(Cut here and send for information)

CANADIAN CHARTER OF RIGHTS AND FREEDOMS

Canada

KUNSTINÄITUS VANCOUVERIS

Vaatamata sellele, et Vancouveri eesti kunstnikud ei ole organiseeritud, korraldatakse siin kunstinäitusi irregulaarselt energiliste inimeste poolt. Väljapanekuid on tavaliselt nii kutseliste kunstnike kui ka asjaarmastajate poolt ja mingisugust valikut ei tehta. Seekordse kunstinäituse korraldajaks oli Felix Kalle. Esitatud oli 125 tööd 16 kunstniku poolt.

Vancouveri eesti kunstinäituse avas dr. Eugen Ruus Eesti Kodu aulas laupäeval, 20. märtsi keskpäeval. Avakõnes mainis ta, et inimese kohuseks on üles leida ta anded ja neid arendada, et leida suunda, kuhu suunata tegevus. „Kui inimene jätab energia hooletusse, siis veedab ta seda kohvitassi ,telefoni või muu negatiivse tegevusega." Ta avaldas head meelt, et paljud on leidnud õige suuna elus, kuigi hilja, aga vanemas eas on võimalusi meil rohkem, mida varem ei olnud ja neid kasutatakse. Ta soovis kõikidele edu ja head kordaminekut.

Väljapanekuid oli hinnanud Valter Saks ja auhindu jagas Jaak Ränniste. Esimese auhinna vääriliseks oli hinnatud Ene Falkenbergi akvarell „Kurbus" ($50), teise auhinna sai Walter Jääger'i „Kalamehed" ($40) ja kolmanda auhinna vääriliseks oli tunnistatud Felix Kalle kompositsioon õlis „Oktoober" ($35). Auhinnad olid rahalised, mille panid kokku terve rida heatahtlikke eestlasi.

Üldiselt oli väljapanekute tase kõrge ja raske oli vahet teha õppinud kunstniku ja asjaarmastaja vahel. Ainult paari asjaarmastaja väljapanekud jätsid katsetuse ilme. Esitatud olid järgmiste kunstnike tööd: Ene Falkenberg, Elmar Koppel, Felix Kalle, Alec Kalbus, Walter Kapsta, Evald Umelas, Herta Laanela, Edith Rikk, Eino Varkki, Merike Talve, Walter Jääger, Albert Krug, Marcella Kapsta, Janne Järve, Luise Kibuvits ja Helga Steward. Näituse kestvus oli kaks päeva ja külastajaid üle 200. Müüdi 18 tööd, millest 10% annetati Kirikufondile.

Järelmärkusena võiks nimetada, et ESTO '84 puhul oleks soovitav korraldada näitus ka asjaarmastajate töödest. See tiivustaks nii mitmeid ilusale tegevusele, kellele Jumal on andnud ilusa ande, kuid kelle saatus pole võimaldanud neile vastavat kõrgemat haridust, et nende Jumalast antud andi teistega jagada.

VJ.

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE

HOGAN GM

Chev Olds Limited

5000 Sheppard Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9

PAUL JUTTUS
Müük ja rentimine
Äris 291-5054
Kodus 423-5716

Chevette	Malibu	Corvette	Oldsmobile
Camaro	Monte Carlo	Omega	Celebrity
Citation	Caprice	Cutlass	Toronado
Cavalier	Impala	Cutlass Ciera	Chevy Trucks and Vans

SOOJAVEEKÜTTED

★ Uued ja parandamine ★ OLI ja GAASI AHJUDE vahetamine
★ Kasutage riiklikku toetust ★ Veetorude parandamine.
★ Mõõdukad hinnad, oskustega töömehed.

ROLAND KULLIK Tel. (416) 275-1280

Kaljo Raid oma helindite õhtul Stokholmis

STOKHOLM (EPL) — Kaljo Raidi helitööde kontsert Kuningliku muusikaakadeemia saalis kogus üle 400-pealise publiku. 60-aasta juubelit tähistanud helilooja oli kontserdiks isiklikult Torontost kohale saabunud, mis tõstis õhtu pidulikkust, millise muusikaline külg oli kõrgest klassist.

Esitati instrumentaalseid ja vokaalseid soolopalasid, kammermuusikat ja koorilaule.

Väljas olid Stockholmi Naiskoor, Stockholmi Meeskoor ja Noortekoor. Solistidena ja ansamblites esinesid eestlaste osas Rein Ader (altviiul), Anne-Mari Asker (sopran), Hilma Nerep-Mossin (klaver), Martin Krooni ja Alfred Pisuke (viiul), Jaan Seim (flööt) ja rida rootslasi. Kooridirigentidena toimisid Harri Kiisk, Rein Tubin ja Jaan Seim, klaverisaatjatena Harri Kiisk ja Hilma Nerep-Mossin. Rikkalik eeskava andis mitmekülgse ülevaate komponisti heliloomingust u. 40 loominguaja vältel. Publik võttis pakutava vastu elavate kiiduavaldustega, komponist sai lilli.

Kõikideks kindlustusteks

H. LATER & CO. LTD

„Insurance"

1482 Bathurst St.,
Toronto M5P 3H1
Tel.: 653-7815 ja 653-7816

KUNSTIMÄRKMIK

Oleva aasta esimese poole ürituste hooaeg hakkab lõpule lähenema. Senini on see olnud ürituste osas õige tihe ja intensiivne. Kujutava kunsti osas mitte ja pole märke, et see vastu kevadet ja suve elavneks. Nelja tagasihoidlikku märkust võiksime siiski ära märkida.

Esimesena esines MAIE LANDRA märtsis Karu of Canada Gallery's. See galerii on kunstnik Alfred Karu raamitöostusega ühises hoones Markhamis, esinduslik ja avar, mis avati aasta tagasi. Maie Landra on meie noorema põlvkonna kunstnik, kelle kunstiõpingud kulgenud Torontos Ontario Art College'is, mille lõpetanud A.O.C.A. kraadiga. Siit peale oli aktiivne ja esines sageli näitustel. Mäletame tema suuri õlimaale plahvatavas värvirikkuses. Hea joonistajana siirdus aga varsti graafikale ja joonistustele. Neist on kunstnik säilitanud osa oma väljaantud kunstimapis „Immortal Wood". Mõne aastase vaheaja järele, esinemistest tagasitõmbunud, üllatas ta oma uue alaga — kunstipäraste seinavalpadega ning antud näitusel olid need teiste eksponaatide hulgas domineerivad. Need kuigi kuuluvad rakenduskunsti liiki kunstkäsitöödena, on neis abstraktset maalilisust. Uue kõrval pole Maie loobunud otsesest kujutavast kunstost. Näitusel väärivad tähelpanu vana hoonete otse dokumentaalne jäädvustamine, mis taandunud ja kadumas uute ja uue stiili eest.

LEM (LEMBIT) SOOTS esines samal ajal Merton Gallery's, mis on vanem ja kunstnikele eelistatud galeriiks. Soots on asunud pidevamalt kunsti juures alles vanemas eas. Nagu tähtub galeriis tema tutvustamis. kirjeldusest, on ta keskeas, 1975. a. paiku alustanud Torontos Ontario Art College's kursustel ning siirdunud seejärel pidevamalt õpingutele Experimental and Fine Arts osakonnas kuni 1980. aastani. Ta on esinenud grupinäitustel ja mullu erinäitusega Merton Gallery's.

Tal on julget hakkamist. Seekordne näitus, ca 20 suuremõõtmelist teostust ühispealkirjaga „Les Poseuses" (poosid), pastellis ja kollaazhi lisandustega. Tõeliselt on need vaid aktijoonised nii nagu neid kunsti õpingute eelastmes läbivõetakse anatoomia ja liikumise tundma õppimiseks. Sootsi inimfiguuride poosidest pole ühtki täispoosi — tervikliku figuuri, vaid üksikud osad ning et eelistab esile tuua naisfiguuride ümaraid osi. Seejuures on ilmne joonistuslik sujuv joon ja koloriidi tunnetus. Ees seisab veel küllalt pikk tee kunstnikuni.

OSVALD TIMMAS oli samal ajal Cambridge (Ont.) Art Centre'is esinemas oma töödega ühispealkirjaga „New Directions" (uued suunad). Sellest on teada vaid galerii informatsioonist, et on esitatud töid neljelt Kanada tänapäeva juhtivalt akvarellistilt, igalt viis tööd, mis valitud galerii kuraatori poolt.

ABEL LEE tööd, arvult 30, EKK korraldusel olid esitatud Tartu College'i saalis ühel õhtul (1. aprillil) seoses samas Tartu Instituudi loengu õhtul, mil kõneles Abel Lee teemal „Koopamaalidest kuni renessansini" ning teistkordselt pühapäeval, 4. aprillil seoses Liina Purje ja Jeremy Viinalassi kontserdiga. See on ikka EKK maneer pista mõne ürituse juurde mõned kunstiteosed ja nimetada esitist kunstinäituseks, mida oma aruandeis loendatud üle veerandsaja. Tegelikult on need vaid piiratud ajaga ja vaid teatavast üritusest osavõtjaile. Laiemale kunstihuviliste ringile jäävad aga nägemata. Abel Lee tööd nõuaksid küll üht tõelist kunstinäitust!

Seekord tööd Tartu College'i seinal oli väikeformaadilised, sisult fantaasial ja aknad, Leele omases värvikülluses ja vormikindlad, põhiliselt poeetilise-lüürilise alatooniga, poolabstraktse ja abstraktse kallakuga.

PEETER KAUPSI 30-nest tööst koosnev näitus toimus nädalalõpul 16. ja 17. aprillil E. Baptisti Koguduse noorte ruumis. See oli intiimne näitus nii ruumi kui maalilaadilt. Ei midagi põrutavat, otsivat ja mitte leidvat, ega eksperimenteerivat. Peeter Kaups teab, mida tal on ja mida suudab. Ta on realist, õieti naturalist. Motiivid maastikud, maalituna otse loodusest, heas vormis käsitluses ja värvi tunnetuses. Ta ei paku üle ega jäta midagi puudu, mis annab töödele intiimse ja mõjuva värvingu. Menetluslaadilt on ta seekord avaram, senine akvarelltehnika oleks nagu jäänud tagaplaanile. 30-nest teostusest on vaid 8 akvarellis. Akrüülis ja õlis maalimine on eelistunud (15 tööd). Ka segatehnika ja monotüüpia on esindatud. Parimad teostused näivad olevat siiski akvarellis. Neis on enam kunstniku impressiooni, distantsi, õhulisust ja värvimuljeid — „Sügisvärvid Muskokas", „Talvehelendus", „Talvevalkus" jt. Õlides tuntub üledetailseerimist ja liigset kinnitust motiivi.

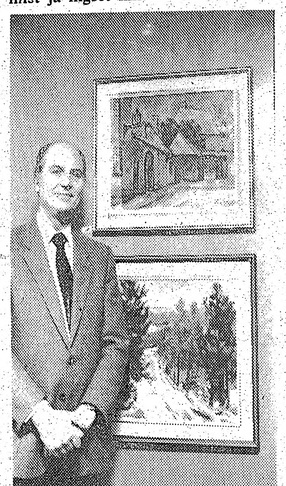

Peeter Kaups oma tööde näitusel. Seinal õlimaalid „Vanas Tallinnas", „Talvine tee Muskokas". Foto — B. Piirik

KURIOOSUM. Nii võiks alljärgnevat pealkirjastada. Kümnenda Balti õhtu kavva oli sel aastal esmakordselt kavandatud ka kunstinäitus. Iga Balti Liidu rahvusgrupp osavõtus oma kümne kunstnikuga. Niisiis oli hea juhus laiemalt ka eesti kunsti paremikku esitada kõrgel foorumil ja näituse kuu aega (16. veebr. kuni 13. märtsini) lahtiolles ka muu pealinna kunstihuvilistele ja publikule Public Archives of Canada näituse ruumes.

Nende ridade kirjutajal on vaid kasutada selle näituse kataloog. Selle põhjal nähtub meie poolset hoolimatust ja diletantlikust. Esitatud on küll 10 kunstnikku töödega, kuid pooled neist on tundmatud või algajad. Tuntumaist vaid Andres (kataloogis Jaan) Kingissepp, Abel Lee, Merike Lugus, Eric Pehap, Joann Saarniit (kataloogis Jaan Saarniit). Teadaolevalt meiepoolseks korraldajaks oli EKN kultuuri toimkonna juhataja Stella Kerson, kes on ka EKK president. Kas siis EKK kunstikogudes, millele otsiti jubá aastaid tagasi poolemiljonilist panipaika, ei olnud ühtki tööd esitada Ottawas?

ESTO '84 kavandatava kunstinäituse teadaannet-üleskutset, mis avaldatud kõigis eestikeelseis ajalehtedes, näituse toimkonna juhataja Ants Vommi allkirjaga, on võõrastav lugeda. Selles on märgitud, et näitusest võivad osa võtta ka kõik muulased kunstnikud, kel abielusidemed eestlasega, rahvuse ja rassile vaatamata. Pole teada ega ka usutav, et ESTO '84 peakomitee sellise tuudsuse meie rahvusliku suurürituse läbiviimisel on omaks võtnud. Näib, et see on ühe toimkonna või isiku mõte ja algatus. Taolised ja üldse kõik põhimõttelised küsimused peaksid olema pidustuste peakomite aktsepteeritud, kontrollitud ja maksma pandud, mitte aga üksi — toimkonna heaksarvamisel ja äranägemisel.

R.A.

ILMUS

Ain Kalmus

MEIL POLE JÄÄDAVAT LINNA

neljas kõide mälestusi

Hinnad tellijaliikmeile: üksik raamat brosh. $9.50, köites $11.70. Poolsari brosh. $53.00, köites $66.00. — Kaanehind mittelliikmeile: brosh. $12.00, köites $16.00

Arved Viirlaid

IGAVIKU SILMAPILGUTUS

kuues kogu luuletusi — 112 lhk. $10.00

Esindajad: A. Viirlaid, 63 Glen Davis Cres., Toronto, Ontario M4E 1X7; Estonian Publishing Co., „Mele Elu" 958 Broadview Ave., Toronto, Ontario, M4K 2R6; V. Kokla, 86 Stirling Ave. N., Kitchener, Ontario; E. Kivestu. 588 Westluke Ave., Montreal, Que. H4X 1P7; tel. 484-0685; V. Kurm, 368 Toledo St., Thunder Bay, Ont.; V. Lenk, 511 Lawson Rd. London, Ont., N6G 1Y1; W. Metski, 6 Dawn Rd., St. Catharines, Ont. L2N 4M6; Mrs. L. Normet, 343 Cannon St. E., Hamilton, Ont. L8L 2C1; K. Pikker, 3876 Pandora St., N. Burnaby, B.C.; U. Veedler, 47 Kent Ave., Sault Ste. Marie, Ont.; V. Spargue, 2313 Samuel Drive, Ottawa, Ont. K1G 3C3.

KAAREL SÖÖDORI DEBÜÜT NÄITEKIRJANIKUNA

Eestikeelsed teatrietendused on viimasel ajal kujunenud harukordseiks sündmusiks, huviga oodatuiks ja tänuga vastuvõetuiks. Tundub isegi, nagu oleks meie professionaalne näitlejatepere end energiast, ettevõtlikkusest ja originaalseist ideist tühjaks ammutanud. Seda rõõmustavam on kogeda ühe tuntud vanemapõlve näitleja originaalse lavateose esmakordset esitamist, vaatamata sellele, et ta on ise juba loobunud aktiivsest näitlemisest ja lavastamisest. Ta mõte tegeleb aga edasi lavatöö ja loova draama juures, piiudes omalt poolt aidata meie põuast teatrielu elustada ja edasi kasvada.

„Läbi tormi" on Kaarel Söödori esiknäidend, arvatavasti aga mitte ainuke ega viimane. Näidendi pealkiri kapseldab endasse lühidalt teose idee, kuid vihjab laiemas mõistes nii autori kui ka kogu meie rahva eluränkule. Kuna autor on kasvanud ja lavakogemusi saanud Eestis, on ka loomulik, et ta esiknäidend kajastab lõiku sellest ajastust, väikesel saarel kusagil maismaa vahetus läheduses. Nii miljöölt kui kombestikult tundub tegevus aga toimuvat kauges minevikus, niipalju on ajad, arusaamad ja elulaad vahepeal muutunud.

Vaadatuna läbi autori noorusemälestuste roosade prillide, on sündmustik tugevasti romantilise ja idealistliku tooniga, ja seigad dramaatiliselt suurendatud proportsioonidega. „Läbi tormi" on ajaviitenäidend selle paremas mõttes, pakkudes põnevusmomente, romantikat, mälestusi kaugest Eestist ja seitsme inimese elu igaval saarekesel, kelle elulõngad viivuks pooljuhuslikult põimuvad ja siis jällegi omaette laiali hargnevad. Sel saarel ei juhtu palju midagi, seal omandab iga sündmus elanikele erilise tähtsuse, isegi nii, et vahel tuleb sündmusi provotseerida argipäeva elustamiseks.

„Saare kuningaks" kutsuti tuletorni ülemat, erruläinud mereväekaptenit, keda kehastas Ernst Vähi kõigiti väärikalt. Seda domineerivat rolli elustas ta mõõdukalt ja inimlikult leebelt. Hea rüht, sujuv lavalisus, vahetu kontakti saavutamine nii kaasnäitlejate kui publikuga, elustatud rolli sisseelamise dünaamikast, andsid usutava ja meeldejääva karakterosa.

Tema noort, igavlevat ja tujukat naist mängis Oudi Kalm suure amplituudi ja vilumuslikkusega. Ilusa ja koketeeriva naisena valis ta oma tühjade päevade ajaviiteks noore ajatenija, üliõpilase Ilmar Tammeti, aimamata sellest johtuvat kriitlist konflikti ja oma tõeliste tunnete äratundmisele jõudmist. Näitlejatar mängis eriti oma dramaatilisi stseene balanseeritud temperamendi ja tunnetusega.

Harri Mürk'i kehastuses kujunes noore mereväelase osa psühholoogiliselt läbimõelduks ja realistlikuks. Ometi paistaks 25 aastane noormees tänapäeval väheusutav oma elukogenematuse, romantilise idealiseerimise ja kergesti naise võrgutusisse langemise poolest. Samuti on raske uskuda, et tühise flirdi tagajärjena meesosalised mõlgutavad mõtteid enesesurmast või mõrvast, mis on motiveerimatu.

Mereväelase Troosti kõrvalosas esines Tõnu Naelapea tähelepandava hoo, elavuse ja puhtaima eesti keelega. Samuti oli tubli Allan Teder teise mereväelase osas. Tuleb rõhutada, et kõik kolm noort näitlejat on lootusrikkalt andekad ja lavaliselt head, neid peaks võimaluse korral ühe enam lavatöösse rakendama eesti teatri tuleviku huvides.

Erik Kastein oli jõukohane motorist Timmerina, toredalt humoorika rannamehena, kes oli parajaks paarimeheks koristaja Amallele. Nende dialoogid olid nauditavad ja näidendi parimad, kutsudes esile südamlikke naeruhooge publikust. Kahjuks läks osa dialoogi kaotsi. Leida Järvi Amaliena oli järjekordselt nauditav tema poolt kehastatud oivaliste karakteriseeringute pikas reas. Ta rahvapärane naljasoon ja sädelevus haarasid kohe publiku poolehoiu. Kaarel Söödor tõendas taas, et ta on võimeline publikut lõbustama mõnusa huumoriga.

Lavastaja teeneks tuleb pidada dramatiseeringu tihedakoelist sündmustekäiku, pinge dramaatilist tõusu ja osakarakterite detailset väljavoolimist. Vaatamata algvaatuse aeglasele arengule, tõusid hoog ja pinge juba esimese pildi lõpupoolel, kulgedes dramaatilises haripunktis ja raugedes „õnnelikus lõpus". Teatripõua all kannatav publik täitis peagu kogu Leaside'i keskkooli aula, elas innukalt kaasa tegevusele ja võttis esitatu vastu tänulike aplausside ja lilledega.

Sobivalt ajakohased kostüümid olid Endla Komi'lt. Meeldiva lavakujunduse autorks oli vanameister Arthur Mihkelsoo, pakkudes sobivaid merepanoraame. Lydia Vohu pälvis suurima kiituse näidendi lavakohastamise ja näitlejatekaadri ühtlaselt täiuslikuks ansambliks sulatamise eest. Märkimata ei saa ka jätta heli- ja valgusefektide loojaid ning teisi nägematuid lavaabilisi, kelleta lavastus poleks täiele mõjule pääsenud.

Näidendi lõppedes said rambitule ette reastunud osalised hulgaliselt lilli. Erika Veskimets tänas soojasõnaliselt lavastajat Lydia Vohu't, ulatades lilli temale ja lavakujundajale Arthur Mihkelsoole. Lõpuks meelitati aplausi saatel lavale ka autor Kaarel Söödor, keda austati nii lillede kui kingituse ja tugeva aplausiga.

lt

Toetasid EKN tegevust

Eestlaste Keskõukogu Kanadas rahvuslikku tegevust toetasid oma majandusliku panusega 1982. a. veebruaris ja märtsis alljärgnevad kaasmaalased:

Martin H. Alaots, Milvi Amolins, Väino Brambat.

J. Haiko, Ilmar Heinsoo, Telma Holmberg.

Sven Ehvert, Heino Elken, M. Jensen.

E. Kalkis, Fritz Karnask, J. Karu, Jaak ja Marta Kivik, E. Kopa, Arno Koppel, Hilja Kuutma, H. Kõrb, K. Kõrgesaar, Alma Kõvaski pärandustomp.

Arnold Laas, Robert ja Olga Laats, Hella Leivat, Aleksander ja Hilda Lepismaa, Paul Lepmets, Kustas Liivamägi, V. Linari-Linholm, G. Lindström, Elfriede Loosberg, Aksel ja Tiiu Loospere, Hilda Luukas.

Toomas Metsala, Liina Müüripeal.

Rudolf ja Irene Olljum, Fileida Ozog.

H. Raudvee, V. Reiljan, A. Rump, Alver Rõika.

aSarlaste Ühing Torontos, Voldemar Salurand, Leo Sepa, Harald Seren, Aino Soots, Ants Soots.

U. ja E. Tamre, E.E.L.K. Thunder Bay kogudus, Toronto Eesti Pensionäride Klubi, Konstantin Treialt.

Oskar Viia, Kalle Viires, Jüri Villem, Julius Vähi.

Arne Õunapuu, Alfred Üleoja.

Toetuste laekumine jätkub.

EELK Tartu Pauluse koguduse 70. aastapäeva külalisi 31. okt. 1981. a. Vaimulikest on ülesvõttel:
Alumine rida: aseõp. E. Serm — Avinurme. õp. H. Tammur — pastor loci. aseõp. E. Ilja — emer., aseõp. Rahamägi — Laiuse. Keskmine rida: aseõp. A. Eljari — Kodavere, aseõp. K. Mesila — Tartu Peetri. õp. A. Ein — emer., praost A. Janni — emer., peapiiskop E. Hark, õp. J. Selliov — emer. Ülemine rida: õp. Eenok Haamer — Mustvee, õp. Harry Haamer — Tarvastu, õp. O. Tallinn — Tartu-Maarja. Pildilt puuduvad: praost K. Kasemaa — Võnnu ja aseõp. Mikker — Käru kogudus.

TARTU PAULUSE KOGUDUS PÜHITSES 70. AASTAPÄEVA

Tartu Pauluse kogudus pühitses oma 70. aastapäeva Usupuhastuspühal 31. oktoobril 1981. a. piduliku jumalateenistusega kus jutlustas peapiiskop E. Hark. Kirik oli rahvast tulvil.

Tervitusi tõid Tartu praostkonna praosti k.t. ja Võnnu koguduse õpetaja Kalle Kasemaa, kes märkis, et Pauluse kogudus on viimase kümne aasta kestel kasvanud suurimaks praostkonnas, emakoguduse Tartu-Maarja nimel õp. O. Tallinn. Õp. J. Selliov (koguduse õp. 1959—1979) pühendas oma tervitussõnad kõigile kaastöölistele koguduse töös. Praegune koguduse hingekarjane H. Tammur mälestas endisi hingekarjaseid A. Habichti, A. Jürgensoni ja A. Võsut.

Jumalateenistuse pihtiköne pidas õp. Harri Haamer (kog. õp. 1933—1948), kelle õlul olid ka esimesed suurmured kirikuhoone taastamisel.

Jumalateenistusel osalesid veel õpetajad Mesila Tartu-Peetrist, Eenok Haamer Mustveest, Eljari Kodaverest, Rahamägi Laiuselt, Serm Avinurmest ja õp. emeritused Ein, Ilja ja Janni. Kirik oli rahvast tulvil. Esinesid koguduse laulukoorid. perek. Haameri vokaaltertsett ja pr. M. Haamer soololauluga.

Pidulikust lõunalauast võtsid osa ka koguduse juhtivad tegelased ja kutsutud külalised eesotsas peapiiskopiga.

Koguduse juubelit arvestati seekord tema riiklikust registreerimisest aastal 1911.

(Selle sõnumi ja pildi Tartu Pauluse koguduse 70. aastapäevast avaldas Stokholmis ilmuv Eesti Kirik. Autorina märgitud J. Selliov.)

Lääne-Saksamaa toetab USA relvastumist

Kantsler Helmut Schmidt selgitas möödunud laupäeval, et USA-s tootmiselolevad keskmise lennuulatusega tuumlaenguga raketid tuleb tuua Euroopasse selle kontinendi kaitseks. See on ainukene moodus kuidas saab ära hoida, et N. Liidul ei teki tahet rünnata NATO riikide territooriume. N. Liit respekteerib ainult sõjalist jõudu ja seda peab läänеriikidel küllaldaselt olema, kui hakatakse N. Liiduga rääkima relvastuse vähendamisest. Läänеriikide ebavõrdsus relvastuse alal N. Liiduga on suuremaks ohuks rahu tagamisele Euroopas.

N. Liit lõpetas hiljuti 300 keskmise lennukaugusega tuumlaenguga raketi (SS-20) positsioonidele asetamise oma territooriumil. Igal nendest on 3 eriti suure lõhkevõimega tuumpommi, mis suunatud Lääne-Euroopa poliitiliste ja sõjaliste keskuste vastu. Kantsler Schmidt luges ebaõigeks läänеriikides relvastumise keelustamiseks korraldatavaid demonstratsioone. Need teenivad N. Liidu huve.

UNESCO rahuauhind skautlusele

1981 aasta rahu-kasvatuse auhind on annetatud skaudiliikumisele UNESCO (Ühendatud Rahvaste kasvatuse, teaduse ja kultuuri organisatsiooni) poolt.

See oli esimene aasta selle auhinna annetamiseks, milline võrdselt jagati Helena Kekkoneniga, Soomest — tema võimete ja oskuste eest kasvatuse radadel.

Skaudiliikumise oli auhinna peale esitanud dr. Abdullah Nasseef, kuningas Abdulazize ülikooli president Saudi-Araabiast. Üheksa liikmelise žürii, erimaadelt, otsus oli ühehäälseline.

„Kasvatus rahuks on skautluse põhiline juhend ja õpetus" — ütles Laszio Nagy, skautluse maailmaorganisatsiooni (Rahvusvahel. Skaut. Büroo) peasekretär. Tema oli kõnelejaks UNESCO rahu-auhinna üleandmise tseremoonial Pariisis.

☆

Briti skautide organisatsioon avas skautluse 75 a. juubeli aasta jaanuaris Briti Saadikutekojas (House of Common).

Juhataja (The Speaker) kutsel olid kohale ilmunud 74 maa tuntumad skauditegelased. Kohal olid ka end peaminister Harold Wilson ja aukülalisena (The Star Guest) — Arthur Primmer, veel ainukesena Baden-Powelli esimesest laagrist Brownsea saarelt — 75 aasta eest.

H. MICHELSON

KORTERID

Ühe magamistoaga

KORTER

garaashiga müüa Eesti Kodus. Helistada peale kella 6 tel. 787-4338.

Soome kasvab ta rannikualadel

Käesoleva aasta algusest saadik on Soome pindalaks 338 127 ruutkilomeetrit, seega 1100 ruutkilomeetrit rohkem kui 1934. a. Läänidest on kõige enam kasvanud Vaasa, teisele kohale paigutub Oulu lään.

Maad on uuest pindalast mõendil 304 643 ja vett 33 487 ruutkilomeetrit.

Aga kui näiteks Vaasa lään kasvas 457 ruutkilomeetri võrra ja Oulu 429, oli seevastu Lapimaa areng vastupidine. See vähenes 261 ruutkilomeetrit, millest on maad 93 062 ja vett 5875 ruutkilomeetrit. Vähenemine sõltub uute mõõtmis- ja kaardistamisviiside täpsustumisest 50 aasta jooksul.

Soome Põhjalahe rannikualadel tõuseb maa umbes 90 sm saja aasta kestel ja nii soomlased „vallutavad" pidevalt maad ilma relvadeta, rahulikult.

J.M.

JOHN E. SOOSAAR, C.A.

Chartered Accountant

Suite 600, 55 University Ave., Toronto, Ontario, M5J 2H7

Tel. 862-7115

TORONTO LINN

SUVINE KELLAAEG

25. aprillist kuni 31. oktoobrini 1982

Linnapea on proklameerinud suvise kellaaja Toronto linnas 1981. aastaks. Üleminek suvisele kellaajale toimub

pühapäeval, 25. aprillil kell 2 öösel ja kestab kuni 31. oktoobrini kella 2 öösel.

Palutakse kellad üks tund edasi lükata.

ROY V. HENDERSON
City Clerk

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK PEETRI KOGUDUS
817 M. Pleasant Rd.,
Toronto, Ont. M4P 2L1
Õp. O. Puhm (pikaajalisel puhkusel)
Hooldaja õpetaja Udo Petersoo
Organist dr. Roman Toi

Laupäeval, 24. aprillil SINODI JUMALATEENISTUS kell 5 pl. Jutlustab pastor P. Vanker. Teenivad sinodist osavõtvad õpetajad. Laulab T.E. Meeskoor C. Kipperi juhatusel.

Pühapäeval, 25. aprillil õpetaja OSKAR PUHMI 70 AASTA SÜNNIPÄEVA JA ERRUMINEKU TÄHISTAMISE PIISKOPLIK JUMALATEENISTUS. Jutlustab piiskop K. Raudsepp. Leerieelsed. Teenivad praost R. Kiviranna ja praostkonna õpetajad. Laulavad Cantate Domino C. Kipperi juhatusel ja noortekoor „Lootus" Reet Voksepp-Lindau juhatusel. Leerieelsed.

Ingliskeelne jumalateenistus kell 9.30. Teenib pastor E. Hahn.

Pühapäeval, 2. mail LEERILASTE ÕNNISTAMINE kell 2 pl. St. Paul'i kirikus. Teenivad piiskop K. Raudsepp ja pastorid U. Petersoo ja E. Pähn. Laulavad Helmi Betlem ja Cantate Domino.

Igal pühapäeval PIIBLITUND kell 10, PÜHAPÄEVAKOOL kell 11. NAISRING kolmapäeviti kell 5 pl.

Pastor U. Petersoo KÕNETUNNID tel. 624-6128 esmasp. ja neljap. kl 7—9. Kantselei tunnid teisip. 6—8 ja neljap. kell 2—4. Kiriku telefon 483-5847.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Lut. Kirik,
Bloor & Indian Rd.
Õp. T. Nõmmik
501 Davisville Ave., Toronto M4S 1
Tel.: 483-2478 ja 1-527-0410

Pühapäeval, 2. mail kell 17.00 EMADEPÄEVA JUMALATEENISTUS PÜHAPÄVAKOOL. Solist Kad Nõmmik. Järgneb Emadepäeva t histamine.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: ig neljapäeval kell 18.00—19.30 oma kodus 501 Davisville Ave., Toront ning iga esmaspäeval kell 18.00-19.00 Hamiltoni kiriklas, 3 Mapside Ave., Hamilton, tel. 527-0410.

EELK TORONTO VANA-ANDRES KOGUDUS
Vana-Andrese kirik Carltoni ja Jarvise nurgal.
Õp. Andres Taul
17 Frank Cres., Toronto M6G 3K
Tel. 656-5248, kirikus: 923-5172

Pühapäeval, 25. aprillil koguduAASTAPÄEVA JUMALATEENIST kell 4 pl. Jutlustab praost Rudolf viranna. Solist sopran Liina Pur Kohvilaud. Eeskava: Liina Pür Tiina Kiik, Kristina Neps.

Pühapäeval, 2. mail JUMALATENISTUS kell 11 hommikul.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisip val ja neljapäeval kl. 6—8 õ. kiri käärkambris.

OTTAWA EESTI EV. LUTERI USU PAULUSE KOGUDUS
Kirik: King Edwardi ja Wilbroc tänavate nurgal

JUMALATEENISTUS on laup val, 1. mail kell 4 pl. Külalisena nib. õpetaja Aulis Jalonen.

ARMAST K

MA

sündin
surn
mäle

Mina olen ülestõusmine ja elu. TO KO

ARMAST KODUKÜLA NA

MARIE

aastapäeva külalisi 31. okt. 1981. a.

me, õp. H. Tammur — pastor loci, aseõp. iuse. Keskmine rida: aseõp. A. Eljari — tri, õp. A. Ein — emer., praost A. Janni v — emer. Ülemine rida: õp. Eenok Haarvastu, õp. O. Tallinn — Tartu-Maarja. Võnnu ja aseõp. Mikker — Käru kogudus.

OGUDUS PÜHITSES TAPÄEVA

1948), kelle ölul olid ka esimesed suurmured kirikuhoone taastamisel.

Jumalateenistusel osalesid veel õpetajad Mesila Tartu-Peetrist, Eenok Haamer Mustveest, Eljari Kodaverest, Rahamägi Laiuselt, Serm Avinurmest ja õp. emeritused Ein, Ilja ja Janni. Kirik oli rahvast tulvil. Esinesid koguduse laulukoorid. perek. Haameri vokaaltertsett ja pr. M. Haamer soololauluga.

Pidulikust lõunalauast võtsid osa ka koguduse juhtivad tegelased ja kutsutud külalised eesotsas peapiiskopiga.

Koguduse juubelit arvestati seekord tema riiklikust registreerimisest aastal 1911.

(Selle sõnumi ja pildi Tartu Pauluse koguduse 70. aastapäevast avaldas Stokholmis ilmuv Eesti Kirik. Autorina märgitud J. Selliov.)

KORTERID

Ühe magamistoaga

KORTER

garaashiga müüa Eesti Kodus.
Helistada peale kella 6 tel. 787-4338.

Soome kasvab ta rannikualadel

Käesoleva aasta algusest saadik on Soome pindalaks 338 127 ruutkilomeetrit, seega 1100 ruutkilomeetrit rohkem kui 1934. a. Läänidest on kõige enam kasvanud Vaasa, teisele kohale paigutub Oulu lään.

Maad on uuest pindalast momendil 304 643 ja vett 33 487 ruutkilomeetrit.

Aga kui näiteks Vaasa lään kasvas 457 ruutkilomeetri võrra ja Oulu 429, oli seevastu Lapimaa areng vastupidine. See vähenes 261 ruutkilomeetrit, millest on maad 93 062 ja vett 5875 ruutkilomeetrit. Vähenemine sõltub uute mõõtmis- ja kaardistamisviiside täpsustumisest 50 aasta jooksul.

Soome Põhjalahe rannikualadel tõuseb maa umbes 90 sm saja aasta kestel ja nii soomlased „vallutavad" pidevalt maad ilma relvadeta, rahulikult.

J.M.

lejaks UNESCO rahu-auhinna üleandmise tseremoonial Pariisis.

☆

Briti skautide organisatsioon avas skautluse 75 a. juubeli aasta jaanuaris Briti Saadikutekojas (House of Common).

Juhataja (The Speaker) kutsel olid kohale ilmunud 74 maa tuntumad skauditegelased. Kohal olid ka end peaminister Harold Wilson ja aukülalisena (The Star Guest) — Arthur Primmer, veel ainukesena Baden-Powelli esimesest laagrist Brownsea saarelt — 75 aasta eest.

H. MICHELSON

OSAAR, C.A.
Accountant
., Toronto, Ontario, M5J 2H7
62-7115

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK PEETRI KOGUDUS
817 M. Pleasant Rd.,
Toronto, Ont. M4P 2L1
õp. O. Puhm (pikaajalisel puhkusel)
Hooldaja õpetaja Udo Petersoo
Organist dr. Roman Toi

Laupäeval, 24. aprillil SINODI JUMALATEENISTUS kell 5 pl. Jutlustab pastor P. Vanker. Teenivad sinodist osavõtvad õpetajad. Laulab T.E. Meeskoor C. Kipperi juhatusel.

Pühapäeval, 25. aprillil õpetaja OSKAR PUHMI 70 AASTA SÜNNIPÄEVA JA ERRUMINEKU TÄHISTAMISE PIISKOPLIK JUMALATEENISTUS. Jutlustab piiskop K. Raudsepp. Leerieelsed. Teenivad praost R. Kiviranna ja praostkonna õpetajad. Laulavad Cantate Domino C. Kipperi juhatusel ja noortekoor „Lootus" Reet Voksepp-Lindau juhatusel. Leerieelsed.

Ingliskeelne jumalateenistus kell 9.30. Teenib pastor E. Hahn.

Pühapäeval, 2. mail LEERILASTE ÕNNISTAMINE kell 2 pl. St. Paul'i kirikus. Teenivad piiskop K. Raudsepp ja pastorid U. Petersoo ja E. Pähn. Laulavad Helmi Betlem ja Cantate Domino.

Igal pühapäeval PIIBLITUND kell 10, PÜHAPÄEVAKOOL kell 11. NAISRING kolmapäeviti kell 5 pl.

Pastor U. Petersoo KONETUNNID tel. 624-6128 esmasp. ja neljap. kl. 7—9. Kantselei tunnid teisip. 6—8 ja neljap. kell 2—4. Kiriku telefon 483-5847.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Lut. Kirik,
Bloor & Indian Rd.
Õp. T. Nõmmik
301 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel.: 483-2478 ja 1-527-0410

Pühapäeval, 2. mail kell 17.00 EMADEPÄEVA JUMALATEENISTUS ja PÜHAPÄVAKOOL. Solist Kadri Nõmmik. Järgneb Emadepäeva tähistamine.

ÕPETAJA KONETUNNID: igal neljapäeval kell 18.00—19.30 omas kodus 501 Davisville Ave., Toronto, ning iga esmaspäeval kell 18.00—19.00 Hamiltoni kirriklas, 3 Mapleside Ave., Hamilton, tel. 527-0410.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
Vana-Andrese kirik Carltoni ja Jarvise nurgal.
Õp. Andres Taul
17 Frank Cres., Toronto M6G 3K6
Tel. 656-5248, kirikus: 923-5172

Pühapäeval, 25. aprillil koguduse AASTAPÄEVA JUMALATEENISTUS kell 4 pl. Jutlustab praost Rudolf Kiviranna. Solist sopran Liina Purje. Kohvilaud. Eeskava: Liina Purje, Tiina Kiik, Kristina Neps.

Pühapäeval, 2. mail JUMALATEENISTUS kell 11 hommikul.

ÕPETAJA KONETUNNID teisipäeval ja neljapäeval kl. 6—8 õ. kiriku käärkambris.

OTTAWA EESTI EV. LUTERI USU PAULUSE KOGUDUS
Kirik: King Edwardi ja Wilbrodi tänavate nurgal

JUMALATEENISTUS on laupäeval, 1. mail kell 4 pl. Külalisena teenib õpetaja Aulis Jalonen.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
36 Bards Walkway, Willowdale, Ontario M2J 4T9
499-6488

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL

Pühapäeval, 25. aprillil kell 10.15 hom. PÜHAPÄEVAKOOL. Kell 11 hom. JUMALATEENISTUS. Kõneleb J. Puusaag. Meeskoor. Kell 6 õ. „Saludos-õhtu". Laulab sopran Jo-Ann Kahu. K. Raid. E. Alfredi diapositiivid Lõuna-Ameerikast.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Immanueli Kirik
21 Swanwick Ave.
Pastor Allan Laur
72 Appleby Cres.,
Markham, Ontario L3R 4L2
Tel. 477-6249

Pühapäeval, 25. aprillil kell 2 pl. PÜHAPÄEVAKOOL lastele ja täiskasvanuile. Kell 3 pl. JUMALATEENISTUS. Kõneleb G. Pitka. Solist Senta Medri. (Buss Eesti Kodust kell 1.30 pl.)

Kell 6 õ. INGLISKEELNE JUMALATEENISTUS. Kohvilaud.

Kolmapäeval, 28. aprillil kell 7 õ. PALVEÕHTU.

Laupäeval, 1. mail kell 6 õ. KOGUDUSE TUND.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Pühapäeval, 25. aprillil kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Kõnelevad: Heino Sepp ja jutl. E. Saraoja.

ARMAST KOGUDUSE LIIGET

MARIE EISTRAT'I

sündinud 23. jaanuaril 1885 Hiiumaal
surnud 18. aprillil 1982 Torontos

mälestab

Mina olen ülestõusmine ja elu.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS

ARMAST KODUKÜLA NAABRIT

MARIE EISTRAT'I

mälestavad

RICHARD KAHU
SALME KAHU

ARMAST VANAEMA JA VANAVANAEMA

MARIE EISTRAT'i

neiuna Jõe
sündinud 23. jaanuaril 1885 Hiiumaal
surnud 18. aprillil 1982 Torontos

mälestavad õigavas leinas

poeg EINAR EISTRAT perekonnaga
tütred MIRALDA TAMBERG perekonnaga
TELMA HOLMBERG
RENATE MARTEN perekonnaga
poeg ARTUR EISTRAT perekonnaga Rootsis
tütar ALMA NURST Inglismaal
poja abikaasa AILI EISTRAT perekonnaga Inglismaal
tütrepoeg SILVER HOLMBERG perekonnaga
tütretütar REET SEHR-MARTEN perekonnaga
SUGULASED Eestis ja Rootsis

„Armastus ei hävi ilmaski."
1 Kor. 13:8

SURMA LÄBI LAHKUNUD ARMAST EMA

LIISA ENGSO'D

sündinud 3. septembril 1887 Hiiumaal
surnud 6. aprillil 1982 Hiiumaal

mälestavad leinas

Rahu sinu põrmule.

POEG Torontos
TÜTRED kodumaal

ARMAST VENDA

LEMBIT L. JAAMANN'I

sündinud 28. veebruaril 1933 Belgias
surnud 27. märtsil 1982 Belgias

mälestavad leinas

õde VAIKE perekonnaga
õde ROOSALIE perekonnaga
õde ANNI abikaasaga

ARMAST SUGULAST

EDUARD NÕULIK'U

mälestavad leinas

RAJA VINDSI perekonnaga Kalifornias
AUGUST HIMMIST perekonnaga Hamiltonis

ARMAST

ÕIE KAIMRE'T

mälestavad sügavas kurbuses

NADJA ja WALTER S. WALTER
JUHAN KÜNNAPUU abikaasaga

Südamlik tänu kõigile, kes minu kalli ema

HILDA LEHOLA

ärasaatmist lillede ja lauluga kaunistasid, järelhüüete ja lohutavate sõnadega minu leinale kaasa tundsid.

Eriline tänu õpetaja O. Gnadenteichile, õpetaja E. Pähnale, organist Peeter Tammearule, Cantate Domino koorile, Eesti Kodu ja Ehatare perele.

TÜTAR perega

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR
Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1082
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777
24-tundi telefonivalve

R. S. KANE Ltd.
MATUSEMAJA
4912 Yonge Str.
(Sheppardi lähedal)
Willowdale
221-1159

Euroopa kogemustega rätsep õmbleb meestele ja naistele
ÜLIKONNAD — KOSTÜÜMID — MANTLID
kvaliteet materjalid
OLD MILL TAILORS
7 Riverview Gardens (Bloor-Jane Subway Stn.) Toronto, Ont. M6S 4E4
Tel. 416/769-9535
Rudi H. Schneider

OPTIKUD

J. RATAS
Optika- ja Kellasepaäri
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251
PRILLID
parimas kvaliteedis
ja ka igas hinnaklassis
„CONTACT LENSES" soodsate hindadega
Käekellade müük ja parandused kohapeal

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
HALLING
Tel. 762-9190 • Lic. E1044

HELIPLAAT
„EXLIBRIS IN MEMORIAL"
MIHKEL LUDIG
Hind $13.50 plus Ont. müügimaks 7%. Postiga tellides saatekulu $1.60.
müügil „Meie Elu" talituses
958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid
958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA
KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU,
SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

„Meie Elu" üksiknumbrid on müügil:

TORONTO

POKO'S MEAT PRODUCTS ARIDES:	376 College St.
	767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäris	484 Queen St. W.
Balint Book Store	246 Spadina Ave.
„Meie Elu" talituses	958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen	141 Danforth Ave.

THUNDER BAY

Finnish Book Store	168 S. Algoma St.

SUDBURY

Wolfe's Bookstore	133—135 Durham St. E.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid. —
„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $34.00, 6 k. $18.00, 3 k. $13.00; USA-sse — 1 a. $37.00, 6 k. $20.00, 3 k. $14.00; Ülemeremaadesse — 1 a. $42.00, 6 k. $21.00, 3 k. $14.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $23.40, 6 k. $11.70. Kiri- ja õhupostilisa USA-sse: 1 a. $26.00, 6 k. $13.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $48.30, 6 k. $24.15.

958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada
„MEIE ELU" TALITUS

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga,, panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

„ARVED VIIRLAID ON LUNASTANUD OMA ELUVÕLA KAHEKORDSELT"

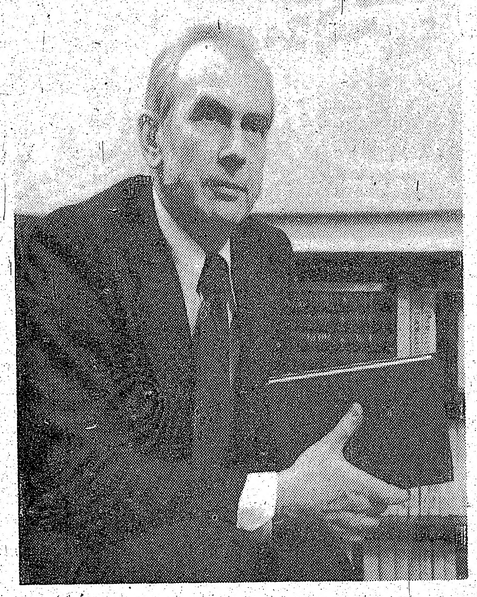

Torontos elunev, Inglismaal debüteerinud ja Läänes tunnustust võitnud kirjanik Arved Viirlaid sai esimesel kevadpühal 60 aastaseks. Sel puhul on temale pööratud tähelepanu vaba maailma suuremates eestlaste keskustes ja kodulinnas toimub juubilari austamine maikuu lõpus.

Stokholmis andis kirjaniku loomingust ülevaate Karin Saarsen Eesti Kultuuri Koondise kirjandusõhtul.

Ta ütles kokkuvõttes:

„Arved Viirlaid on meie pärastsõja-aegse kirjanduse üks suurkujusid, keda võime võrrelda ameerikas sõjaromaanide autorite Norman Mailer'i ja Irwin Shaw'ga.

Aastal 1975 ilmunud romaanis „Kes tappis Eerik Hormi?" leiame lhk. 23 Viirlaiu kirjanduslikku moto: „Kirjanik on oma ajajärgu jäädvustaja, inimhingede kroonik, mitte poliitiliste voolude lipukandja. Eelkõige peab ta olema oma aja südametunnistus."

Juubilar Viirlaid, endine metsavend ja soomepoiss, on tõepoolest meie aja südametunnistus. Eriti oma viimaste aastate teostes, kus analüüsitakse tabava teravusega isegi paguluse väärnähteid. Seega võiks ütelda, et ta on ka meie Solzhenitsõn, kes on kriitiline niihästi ida kui lääne suhtes. Kes Siberi karistuslaagrite halastamatu tõe jäädvustamisel väärinuks mõnda kõrget rahvusvahelist auhinda — kas või Nobeli preemiat — nagu Soltzhenitsõn, kellele see uhke Rootsi auhind alles kodutu põgenikuna kätte anti. Kangro-Mägi-Ristikivi toimetatud „Eesti Kirjanduses Paguluses" a. 1972 seisavad järgmised vähedramaatilised read:

„Viirlaid, Arved, sünd. 11. 4. 1922 Padise vallas talupidaja Julius V. pojana. Õppinud Kloostril ja Tallinnas Riigi Rakenduskunstikoolis 1937—41. Töötanud Tallinnas kirjastuses tehnilise toimetajana, põgenenud Soome, võtnud osa sõjast Soome armees eesti üksuse koosseisus. Viibinud põgenikuna Rootsis 1944—45, Inglismaal 1945—54. Sellest ajast peale Torontos, kus töötab trükitöölisena."

11 ROMAANI

Küpsesse meheikka jõudnud, 60-aastase Viirlaiu senine looming koosneb 11-nest romaanist, enamik neist kaheköitelised, nagu „Tormiaasta I ja II", „Ristideta hauad I ja II", „Kes tappis Eerik Hormi?" ja „Surnud ei loe". Peale proosateoste on tema sulest ilmunud seni 5 luulekogu ülimalt individuaalse ja temperamentse nimimärgiga. Kuues luuleraamat „Igaviku silmapilgutus" on praegu Eesti Kirjanike Kooperatiivis Lundis ladumisel. Erilise tähtsuse Viirlaiu loomingus omavad tema tõlked ja nende laialdane levik niihästi anglo-saksi kui romaani keelkonna — prantsuse ja hispaania — lugejaskonna hulgas. Tema „Ristideta hauad", mis kajastavad metsavendade verist kroonikat a. 1944 kuni 1945, NKVD arreteerimiste, küüditamiste, äraandmiste ja muude tõetruude sündmuste ahastuslik loetelu, on tõlgitud rootsi, soome, läti, prantsuse, hispaania ja inglise keelde. Möödunud aastal ilmus isegi hiinakeelne tõlge Taiwani (Formoosa) saare pealinna Taipei ühe kirjastuse poolt. Ta teoste katkendeid on ilmunud ka türgi, ukraina, korea ja leedu keeles. Sügiseks 1982 on oodata välik-luulekogu inglise keeles ja inglisekeelset tõlget romaanist „Märgitud" a. 1980. See käsitleb pärast sõja lõppu Soome elama jäänud endiste eesti rindevõitlejate saatust.

„RAAMAT ON RELV"

Viirlaid ise on olnud ülimalt aktiivne oma teoste kinkimisel ja levitamisel Ameerika kontinendil, Euroopas ja Kaug-Idas. „Ristideta hauad" jõudsid president Carteri ajal Valgesse Majja ja peaminister Margaret Thatcheri residenti Downing Streedil. Raamatu said kinkeeksemplarina kõik Kanada Parlamendi liikmed Ottawas. Autor on isiklikult kinkinud üle 1000 eksemplari levitamiseks Ouebecki ja Prantsusmaa keskkoolides. Ta on väsimatult moto all „Raamat on relv" pidanud ettekandeid Rahvusvahelises PEN-klubis, Amnesty Internationali kokkutulekuil ja mitmel kongressil.

Kanada kriitikud on Viirlaidu võrelnud Nobeli laureaadi Boris Pasternaki, jugoslaavlase Milan Djilase ja soomlase Väinö Linnaga. „Meistritöö on sündinud", ütleb Ottawa ajaleht „Le Droit" juunis 1962, mil ilmus „Ristideta hauad" inglise tõlge. „Dramaatiline teos väärib lugemist ja mediteerimist nende poolt, kellele sõna õigus ikka veel omab sisu ja tähendust", nendib kaalukas prantsuse ajaleht „Le Figaro". Eestlased võõrsil on tulihingelist proosameistrit vääristanud peale mitme stipendiumi kahel korral ka Henrik Visnapuu-nimelise auhinnaga, viimati just romaani „Märgitud" eest a. 1981.

Millest kirjutab siis juubilar, kes on suutnud äratada muulaste huvi meie maa ja rahva ränga saatuse, lootusetuna näivas võitluses toodud vereohvrite ent murdmata vabaduspüüdluste vastu? Teise nõukogude okupatsiooni sügisest 1944, kodumaale jäänud eestlaste meeleheitlikust olukorrast, metsavendade julmast võitlusest, mitmest rahvusest sõjavangide surmamarsist Siberi karistuslaagreisse ja virelemisest sealseis ebainimlikes oludes. Uskumatult jubedaid situatsioone loob Viirlaid kriminaalvangide erigruppide, nagu platnoide ja sukaade (need, kes koos töötavad laagri juhtkonnaga) verisest sisesõjast. Peensusteni on autor tabanud ülekuulamisi küll NKVD, MVD, küll KGB keldrites. Masendavad on tüübirohked kirjeldused Tallinna Patarei vanglast, metsavendade punkritest, Kiisela või Potma laagri orjatöö rutiinist, põgenemiskatsetest ja jäisetest kartsadest, kus vangid kolmandal päeval surnuks külmusid...

SÕDURILUULE

Poeedina on Viirlaiul erikoht eesti väliskirjanduses. See on lüürilise hingega sõduriluule, mis kajastub a. 1949 Londonis ilmunud kogus „Hulkuri evangeelium" ja „Jäätanud peegel" 13 aastat hiljem Kanadas. Aga ta võib laulda ka armastusest, mis on kui peen filigraan ehistöö ta nooreaa teises kogus, samuti oma kaanejoonistusega „Üks suveõhtune naeratus", pühendatud abikaasa Hiljale, kellega tal on nüüd juba 32-aastased kaksikud, poeg ja tütar. Vähempaeluvad on ehk „Hõllalaulud" ja „Käsikäes".

Kriitiliselt vaadates võib proosa kohta öelda, et Viirlaid ei harrasta eriti oma tegelaste hinge sügavloodimist. Ta piirdub situatsioonide hingematva põnevusega, kusjuures kangelased on kas ülimalt positiivsed või äärmiselt negatiivsed tüübid. Alles hilisema aja romaanides muutuvad inimesed rohkem nüansiteerituiks, väljaarvatud naised. Millegipärast jäävad need ikka joonistatud sarjade nukk-kujudeks Ent puhtstiililiselt on Viirlaid iga raamatuga keelerikkuse ja lauseehituse uuendamise poolest üha arenenud. Ta ei loo midagi rutiini ajel, ei raputa midagi käisest, et vaid lehekülgi täita. Ta kirjutab tõesti südameverega. Teoses „Kirjanikult lugejale" a. 1953 paljastab Viirlaid oma loomingusaladuse: „Su laual on kiri kaasvõitlejalt, keda nimetad Taavi Raudojaks. Ta nõuab: Kirjuta nendest! Nad ei tohi kaduda haudadesse, millel pole risti ega nime."

ELUVÕLG

Taavi Raudoja, peategelane „Ristideta hauad" I ja II oli tegelikult eesti sõjaväe kapten, kes sügisel 1944 Soomest paadiga Eestisse tagasi läks oma naist ära tooma. Ta ei tulnud iialgi tagasi. Viirlaid jätkab: „See teade on piitsalöögiks sellesama saatuse käest, kelle tujukuse tõttu sul jäi jagamata verevendade teekond koju... Ja siis sa tahad oma eluvõlga kuidagi maksta. Oma päevi millegagi lunastada. Kas sa sellepärast kirjutad? Võibolla. Sest mida oskaksid siis oma eluõiguse lunastamiseks teha?"

Täies loomingujõus juubilarile tervist ja õnne soovides tuleb vaid aukartusega nentida, et 60-aastane Arved Viirlaid oma eluvõla juba tuhatkordselt lunastanud on."

Dr. Arthur Puksovi Fondi auhinnad 1982. a.

Dr. A. Puksovi Fond Eesti Üliõpilaste Seltsi juures on määranud auhinnad käesoleval aastal neljale teadlasele nende eesti ajalugu käsitavate tööde eest järgmiselt:

1. Auhind $2,000 suuruses Tartust päritolevale Kieli ülikooli professorile prof. dr. Georg v. Rauchile, kes on tuntud Ida-Euroopa ja Baltimaade ajaloo eriteadlane, tema uurimuse eest Tartu Ülikooli vanema ajaloo kohta, mis on põhjalikumald ja ülevaatlikumald selles küsimuses. See uurimus on ilmunud 1980. a. tema tööde kogus Aus der baltischen Geschichte.

. Auhind $1,000 suuruses Tartu Ülikoolist võrsunud USA-s elunevale õigusteadlasele Ilmar Rebasele tema uurimuse eest Ülevaade kohtutest Eestis läbi aegade (1981). Autor on seni avaldamata kujul kriitiliselt kokku võtnud kohtute ajalugu ja arengut Eestis alates keskajast.

3. Auhind $500 suuruses meie noorema põlve teadlasele Marylandi Ülikooli sotsioloogia profesorile Tõnu Parmingule, tema uurimuse eest eesti rahva demograafia arengust alates 13. sajandist, mis ilmus ajakirjas Sociology and Social Research aprillis 1979. a.

4. Auhind $500 suuruses Rootsis elunevale õigusajaloolasele dr.jur. Ilmar Arensile, kes 1979—81 on avaldanud lühi-uurimusi mitmest eri aspektist eesti vanema ajaloo kohta.

Auhindasid antakse dr. A. Puksovi Fondi poolt igal aastal eesti ajaloo uurimistööde eest, kusjuures eesõigustatud on uurimused, mis käsitlevad ajastut enne 1721 ja pole rohkem kui kaks aastat vanad. Auhinna summa otsustab Fondi Zhürii vastavalt töö väärtusele, auhindade aastane kogusumma võib olla kuni Can. $6,000. Tööd tuleksid esitada hiljemalt 3. oktoobriks soovitavalt kolmes eksemplaris zhürille: Overarkivar dr. phil. V. Helk, Lindehojvej 29, 3460 Birkerod, Denmark; või prof. dr. H. Rebas, Historisches Seminar, Christian-Albrecht-Universität, 2300 Kiel, Lääne-Saksamaa; või prof. dr. P. P. Rebane, History Dept., Pennsylvania State Univ., Ogontz Campus, Abington, PA, 19001, USA. Muudes Fondi küsimustes: Fondi Valitsuse esimees prof.dr. K. Aun, Wilfried Laurier University, Waterloo, Ont., Canada, N2L 3C5.

Evald Uustalu mälestusteos jõudis Kanadasse

Evald Uustalu äsja ilmunud mälestusteos „Tagurpidi sõudes" annab ülevaate Eesti iseseisvusperioodist ja selle saatuslikest ja murrangulistest lõppaastatest. Meie memuaarkirjanduses paguluses on teos ainulaadne selles mõttes, et autoril on olnud kasutada põhjalik ja rikkalik allikmaterjal kodumaalt oma perekonna kroonika osas. Ta on siin kaasabi saanud oma kodumaale jäänud sugulastelt ja seda ka eriti väga ainulaadse ja rikkaliku fotomaterjali osas. Selle kodumaal kogutud ja kontrollitud põhjaliku allikmaterjali on ajaloolane ja suure arvu teoste ja koguteoste autor ja toimetaja Evald Uustalu kokku surunud oma suure selgusega, kokkuhaaravusega ja loogiliselt üles ehitatud teoses. Ta kirjeldab oma elukroonikat järgmistes peatükkides: Lapsepõlve suved, Tallinnas, Ülikoolis, Eesti Vabariigi välisteenistuses, Okupatsioonid ja Lõpetuseks. Lugedes Uustalu raamatut võime kõik kogeda, kui palju siin kirjeldatust on ühine ka meie endi elukäigule ja mineviku radadele kodumaal. Evald Uustalu elukroonika tagapõhjaks on avar projektsioon Eesti rahva ajaloost aastavahemikus 1914—1943.

Teos on müügil „Meie Elu" talituses.

Eesti aeg valvekorras

24. ja 25. aprillil

dr. T. Kuutan 751-6141

KEVAD ON SAABUNUD

On aeg mõelda karusnahkesemete külmutusruumi hoiule saatmisele. Pakume teile täieliku karusnahkade eest hoolitsemise ja garanteerime rahulolu.

Helistage nüüd tasuta kasuka äraviimiseks!

ÄRIS UUED KEVADMANTLID

VÄLJAMÜÜK

Lõpetame igasuguste nahkmantlite ja jakkide müügi. Kõik on väljamüügil. Müüme välja omahinnaga või allapoole.

FURS by FINN

191 EGLINTON AVE. EAST

(416) 488-1701

9.30 e.l. — 6.00 p.l.

neljap. 7.00 p.l.,

laup. 3.00 p.l.

Chargex — Master Charge

Kaotage kaalu tõhusalt ☆ Individuaalsed kaalukaotuse programmid. Helistage või külastage

HEALTH WATCH

513 A Danforth Ave. Tel. 465-3444

„MEIE ELU"

lugejad, ärge unustage oma sõpradele soovitamast

„MEIE ELU"

KUHU MINNA?

☆ Telsip., 27. apr. kunstiteadlane Eda Sepa referaat valguspiltidega: „Johann Köler ja eesti rahvusliku kunsti sünd" Tartu College'is algusega kl. 7.30 õ.

☆ Laup., 24. apr. Alandusklubi õppekäik Valleyview Gardens'i. Kogunemine kl. 10 h. 3012 Kennedy Rd.

☆ Laup., 24. aprillil E.V. Sõjakooli aastapäeva ball Tartu College'i saalis algusega kl. 7 õ.

☆ Neljap., 28. apr. Alandusklubi laudkonnavestlus „Kasvuhooned, taimed ja alamullad" Eesti Majas algusega kl. 8 õ.

☆ Reedel, 30. apr. Estonia koori — East York Symphony sümfooniakontsert St. Cuthbert's Anglican Church'is algusega kl. 8 õ.

☆ Reedel, 30. apr. Akadeemilise Kodu Mal-vastuvõtt Tartu College'is algusega kl. 8 õ.

☆ Reedel, 30. apr. kitarrikunstnik Boris Bagger'i kontsert Eesti Majas algusega kl. 7.30 õ.

☆ Laup., 1. mail Vabakoguduse „Pärastlõuna — sõnas ja laulus" Jones Ave. kirikus algusega kl. 3 p.

☆ Laup., 8. ja 9. mail Walter Loodi õlimaalide näitus Eesti Majas.

☆ Laup., 8. mail TERR „Kungla" Malball Downtown Holiday Inn'is algusega kl. 6.30 õ.

☆ Neljap., 17.—20. juuni Tallinn Festival Eesti Majas.

Nihitsa vesto

JALAMEES

Jalakäijat on juba hallidel aegadel viletsaks vennaks peetud. Eestis öeldi mõne uhke täkuomaniku kohta, et ega see võta jalamest jutulegi. Ja kui mõni mees määrati jalaväkke aega teenima, siis arvati, et ega see mujale kõlba. Ehkki Suur-Saksamaa Wehrmachtis nimetati jalaväge „relvade kuningannaks".

Tänapäeval enam palju jalamehi ei ole. Igal rätsepa- ja maaltsellil on neli ratast istumise all. Autod omavad ka need talusulased, kes Eestis auto eest lepikusse putkasid. Auto on tänapäeval kas liiklusvahend või saatusesümbol, rohkem viimane.

Oma praeguse kodulinna tänavas olen ainsaks jalameheks. Häbi kirjutada, aga nii see on. Linnas võib veel jalgsi liikuda, sest saab kiiremini edasi. Aga väljas maanteel kõndides võib politsei kergesti küsida, et mis teie siin hulgute? Jalakäija maantel teeb ennast kahtlaseks ja elab ohtlikult. Iga mopeedinokk võib sind hunnikusse sõita.

Aga mõnikord läheb siiski autot vaja. Kui tegin kevadel esimese inspektsiooni oma latifundiumil, avastasin külma tagajärjel langenud müüri, mis tuleb uuesti laduda. Müürimehel peab aga olema liiva ja tsementi. Nende lihtlabaste ehitusmaterjalide saamisega oli mul umbes samasugune leil nagu idabloki elanikul jalavarjude saamisega. Helistasin ühte ehitusmaterjali ärisse ja tellisin koti tsementi ja mõne ämbritäie liiva. Ärisell, kes mu tellimise vastu võttis, teatas lühidalt, et nad müüvad ainult suurel arvul. Soovitas tellida autokoorma. Ega siis midagi kui helistasin teise ärri. Seal oldi väga lahked ja lubati tuua. Ainsaks tingimuseks oli see, et pidime tellima veoauto kreisilinnast.

„Mis see maksab?" küsisin.

„Kuuskümmend marka."

„Ja mis maksab kott tsementi?"

„Kaheksa marka."

„Hea küll", olin nõus, „Aga võtke mõni ämbritäis liiva kaasa."

„Liiva meil ei ole."

Jutt oli jällegi katki. Rohkem siin ehitusmaterjali ärisid ei ole.

Pidasin siis Kurnäuga sõjanõu ja otsustasime koti tsementi käsivankriga, siinmaa keelés „Wägele", ära tuua. Vedasime selle sõjaaegse olulise transportvahendi kolikambrist välja ja asusime kahe kilomeetri pikkusele retkele. Vanker vingus ja kägises nagu vana pensionär, keda pannakse vanas eas leiba teenima. Aga tühjalt logistas ärini välja. Seal laadisime tsemendi peale ja võtsime kursi kodutulede suunas. Veidi piinlik oli, sest automehed vahtisid meid väga üleolevalt nagu esimesi inimesi. Aga jalamehel peab paks nahk olema.

Nii siis logistasime peaaegu kodu lähedale. Siis vihastas vanker vist lõplikult välja. Üks tagumistest ratastest vajus tänavale laili. Mõned kodarad lendasid automeestele jalgu. Paar roolikeerajat sõimasid;

„Mis sa siga hööveldad siin oma noaaegse käruga? Korista oma kaikad tänavalt ja ära takista vägede liikumist!"

Nüüd oli hea nõu kallis.

Kolme rattaga vänker ei niihkunud paigalt Võtsin operatiivse juhtimise vastupidi tavadele oma kätte ja käsutasin:

„Kurnäu, mine koju ja too pikk teivas!"

Ise istusin vankriisudele ja sütasin piibu. Loomulikult pidin kaua oodates neelama möödaminejate pilkavaid märkusi, nii nagu:

„Kas hakkate kirikut ehitama? Mamma, kas see on esimene inimene? Ei tea, kust kuradi urkast niisugune on välja lastud?" Ja samas vaimus edasi.

Siis oli Kurnäu kohal. Naiselikus nõmeduses oli ta toonud teiba asemel naiseliku löögiriista — luuavarre. Ei jäänud muud midagi üle, kui pidin ise koju minema, et midagi käepärast otsida. Kurnäu jäi möödaminejate pilkealuseks.

Võtsin kodust labida kaasa. Panin varreotsa esimese assi peale, keskpaiga tagumise assi alla ja labidalehe takka lohisema. Ja nii vedasime oma saagi koduväravasse välja, nii et labidas lõi munakividel tulesädemeid ja tegi põrgulärmi nagu friseeritud mopeed.

Aga tsement oli katuse all. Nüüd tuleb pidada veel üks ümmargune nõu, kuidas liiva saada. Seda meie väikelinnas müügil ei ole. Tuleb vist mõnele ehitusplatsile minna. Võibolla on võimalusi virutamiseks.

TÄNUAVALDUS

Toronto Eesti Segakoori suurim tänu kõigile peolistele kes rohkearvulise osavõtuga võimaldasid 4. aprillil toimunud Lõbusa Laupäeva Õhtu head kordaminekut.

Eriline südamlik tänu järgnevatele isikutele ja ettevõtetele, kes lahkelt annetasid loterii heaks väärtusliikе esemeid:

H. Later & Co. Ltd., J. Ratas Optica & Jewellers, Broadview Delicatessen, Gardenia Flowers & Gifts, Pr. Maimu Usin, Pr. ja hr. E. Naagel, Pr. A. Kunstimees, ja kõigile T.E. Segakoori liikmetele.

TORONTO EESTI
SEGAKOORI JUHATUS

TÄNU

Eesti Abistamiskomitee ja Ehatare avaldavad siiramat tänu Evald Uibopuu'le rahalise annetuse ja kaasbi eest klaveri ostmiseks Ehatarele.

JUHATUS

EKSITUS

„Meie Elu" (neljapäeval, 8. aprillil) veergudel toodud väljendus: „Lõpuks tänas Lasteaia juhataja Ilve Vaikla kõiki, eriti aga hr. Vanaselja't, kes tegi lasteaia lipule uue ilusa varda" on eksitus.

Lipuvarda, koos lipuga, kinkis pr. A. Pärn lasteaiale juba kaks aastat varem.

Lasteaia juhataja Ilve Vaikla avaldas tänu hr. Vanaselja'le lasteaiale kingitud lipuvarda hoidja eest.

I.V.

LINDEN
REAL ESTATE LTD., Realtor

HEINO PÄRNSALU
Broker

(416) 469-5118

MÕTTESÄHVATUSI

Diplomaat on mees, kes peab meeles naise sünnipäeva, kuid unustab ta vanuse.

☆

Naised avastasid relativismi teooria enne Einsteini. Nad vajavad 50 aastat, et 40-aastaseks saada.

☆

Jumal lõi inimese seepärast, et ta oli ahvist pettunud. Hiljem ta loobus eksperimentidest.

☆

Gentleman on mees, kes saadab abielus naise koju ainult siis, kui ta teab, et mees kodus pole.

☆

Hambaarst on ainuke mees, kes iga naise vaikima paneb ka siis, kui ta hambaid näitab.

☆

Võibolla näeks maailm parem välja, kui inimesed saaksid suukorvid ja koerad seadused.

Kogunud NIHITS

VAJATAKSE

MAJAHOIDJAT

eestlaste korterimajale „Nostra Domus".
Lähem informatsioon 481-7696 hr. E. Leetmaa.